

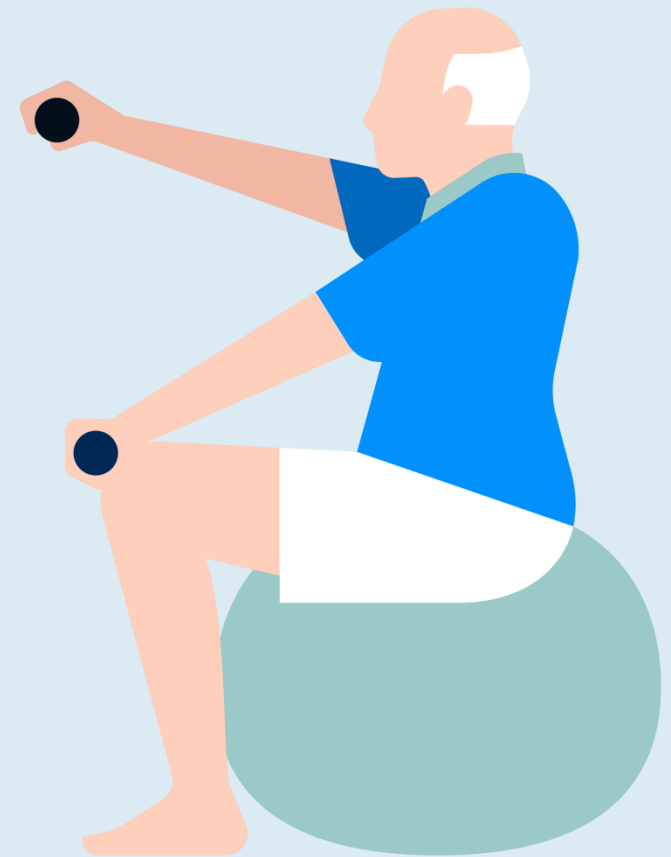
Regioanalyse Friesland

Verpleging & Verzorging

Augustus 2020

Inhoudsopgave

- **Introductie en samenvatting**
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- Zorgvraag in de toekomst

Samen werken we aan een regionaal zorgaanbod dat past bij de zorgvraag van de klanten, nu én in de toekomst

Wat?

Een regionaal zorgaanbod dat past bij de zorgvraag van huidige en toekomstige klanten

- Meer zelfstandig wonen met Wlz
- Optimale inzet van beschikbare middelen voor de klant
- Tijdig passende zorg
- Goede coördinatie binnen het zorglandschap

Hoe?

Onder andere door inzicht in het regionale zorglandschap en de transitie die nodig is

- Dialoog op basis van regioanalyses en regioplannen
- In aansluiting bij regionale kansen, kwetsbaarheden en urgentie

Zilveren Kruis Zorgkantoor maakt regioanalyses voor de 11 regio's waar zij verantwoordelijk voor is

Apeldoorn / Zutphen

Amsterdam

Drenthe

Flevoland

Friesland

't Gooi / Almere

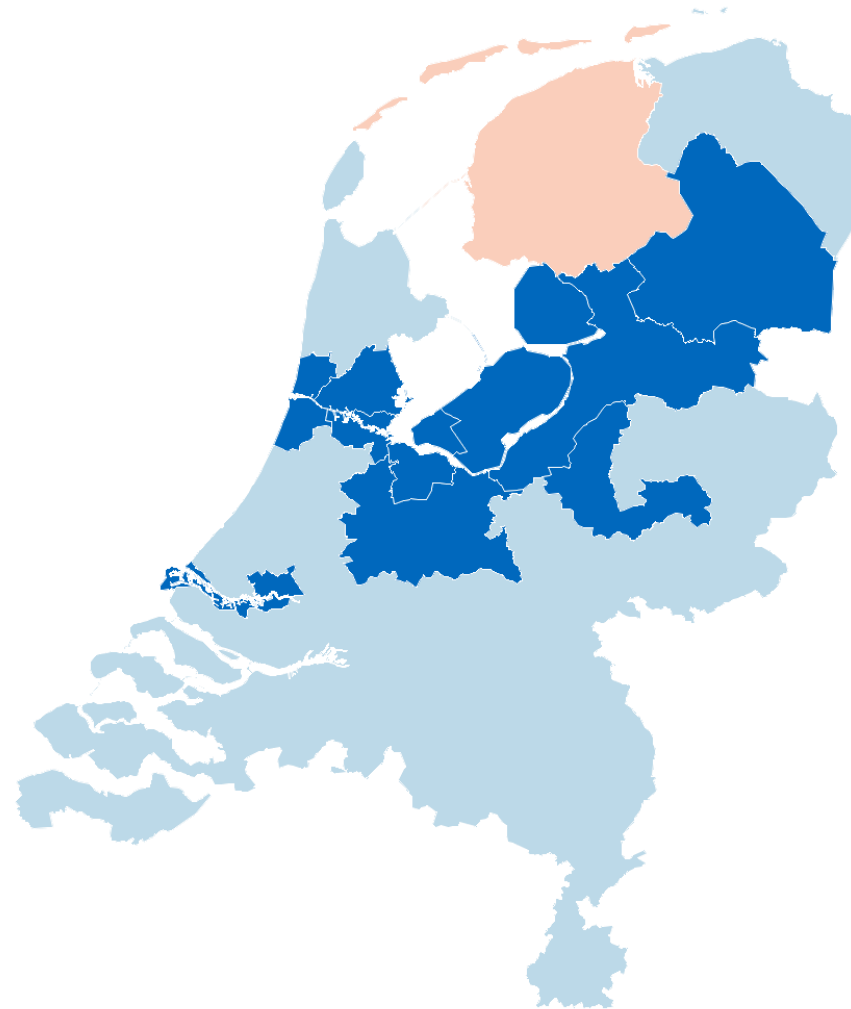
Kennemerland

Rotterdam

Utrecht

Zaanstreek – Waterland

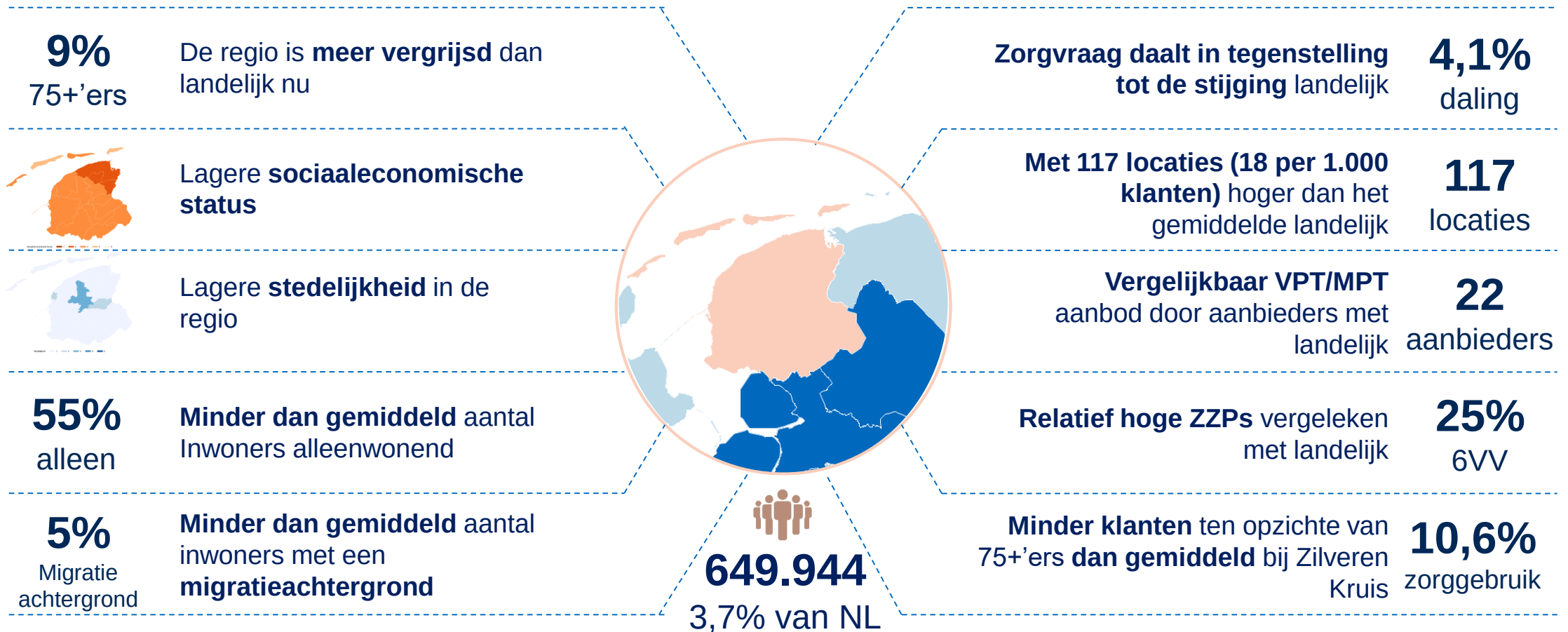
Zwolle

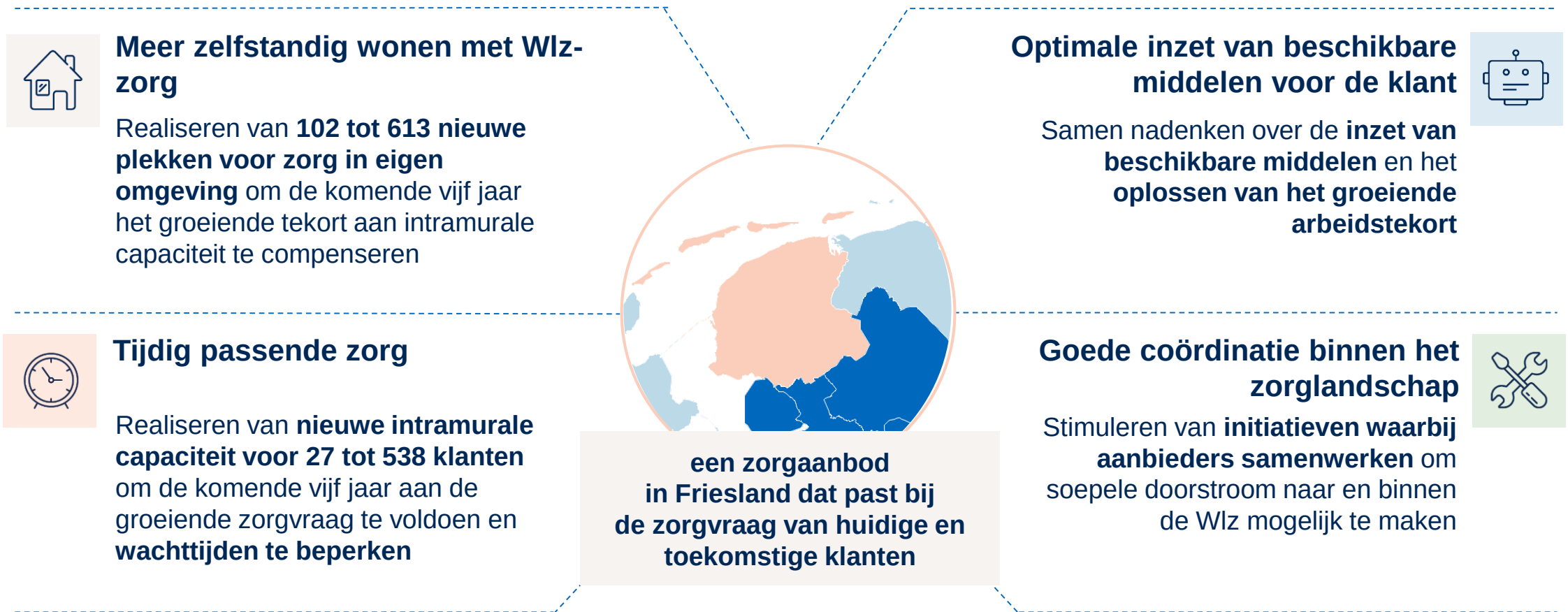
Samenvatting: De bevolking van regio Friesland is meer vergrijsd en gebruikt relatief minder zorg dan andere Zilveren Kruis Regio's

Regionale kenmerken

Huidige situatie V&V-zorg

Zilveren Kruis wil samenwerken met aanbieders in Friesland om oplossingen te vinden langs de vier doelen van het inkoopbeleid

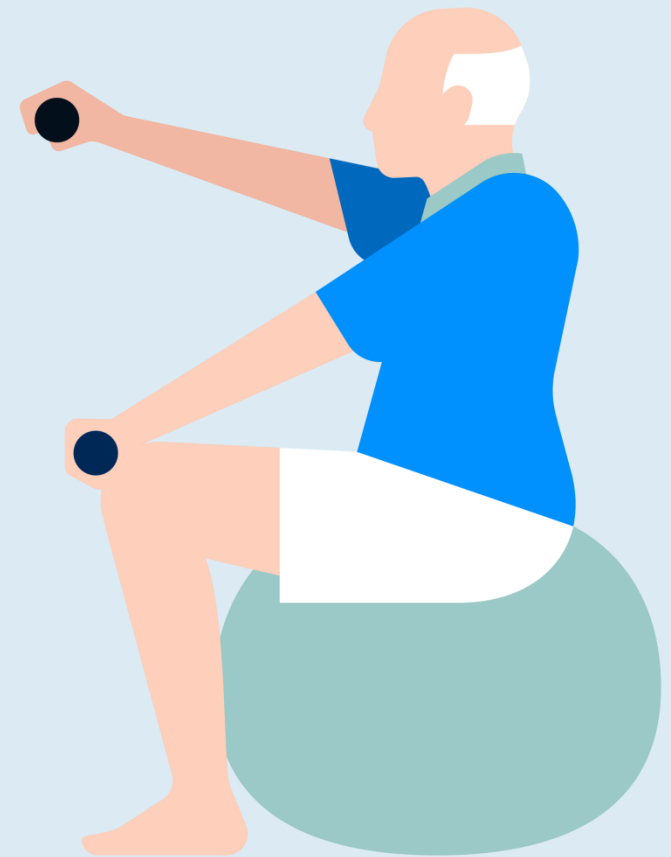
Inhoudsopgave

- Introductie en samenvatting
- **Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg**

Regionale kenmerken

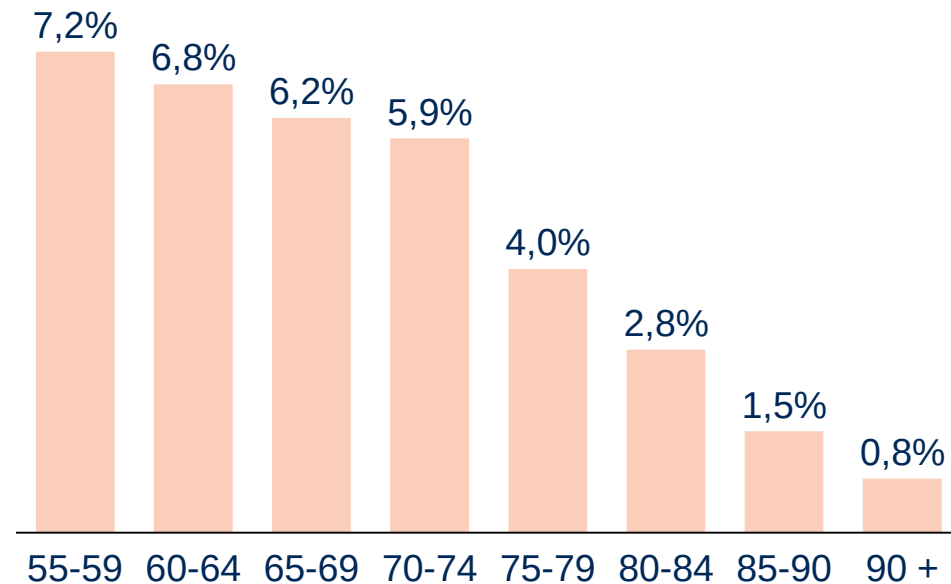
Huidige situatie V&V zorg

- Zorgvraag in de toekomst

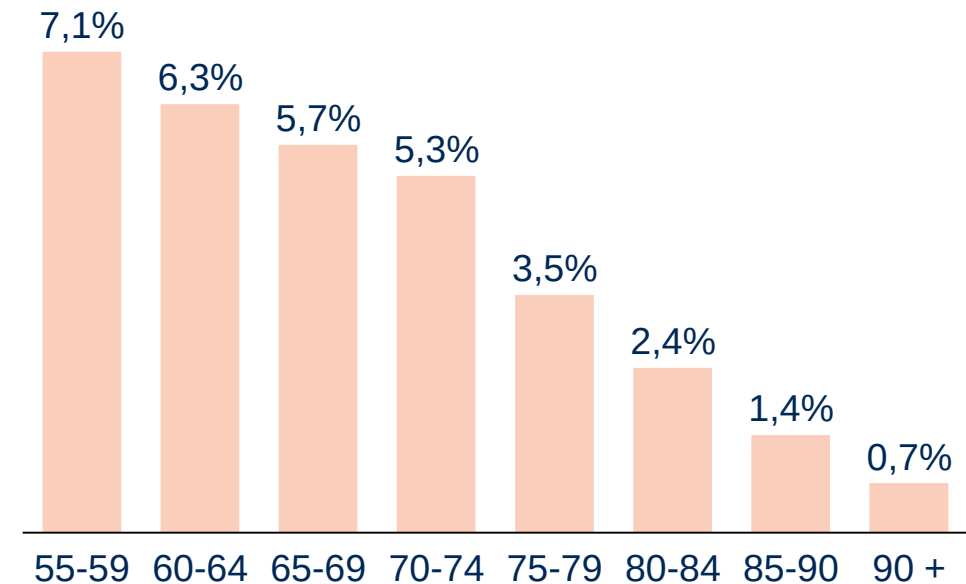
Het aandeel ouderen in Friesland bestaat uit 9% van de totale bevolking, meer dan die van Zilveren Kruis

Leeftijdsverdeling regio Friesland
[% inwoners per leeftijdscohort, 2019]

9% van de inwoners valt in de leeftijdscategorie 75+

Leeftijdsverdeling Zilveren Kruis
[% inwoners per leeftijdscohort, 2019]

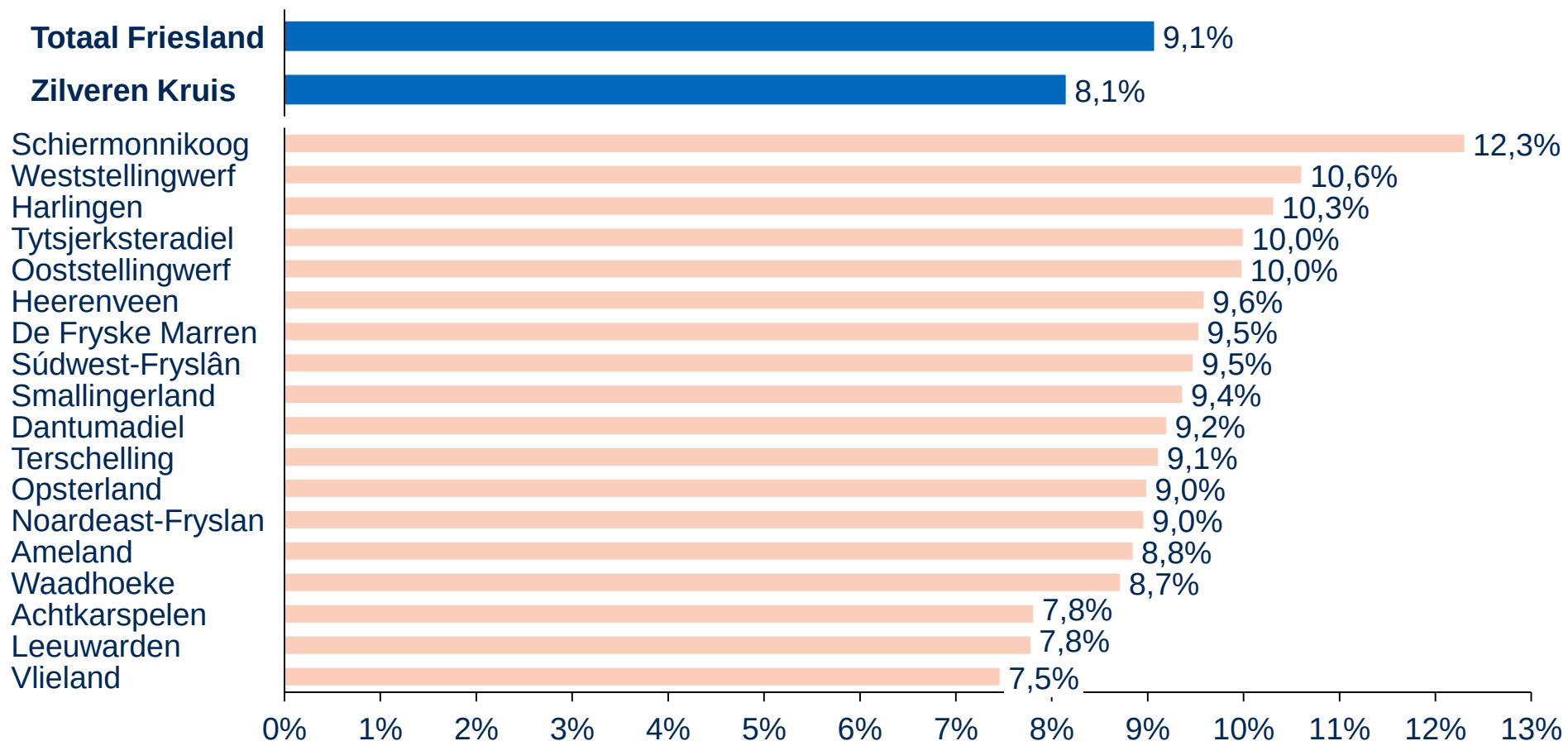

8% van de inwoners valt in de leeftijdscategorie 75+

Het aandeel 75+'ers is in bijna alle gemeenten hoger dan het gemiddelde van Zilveren Kruis

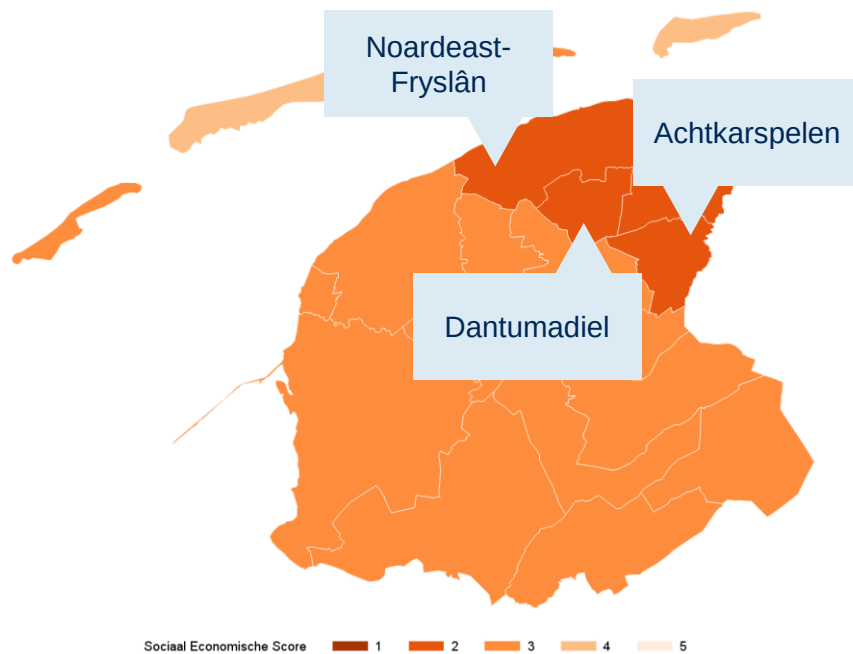
Aandeel 75+'ers per gemeente in regio Friesland

[% van het totaal aantal inwoners in de gemeente, 2019]

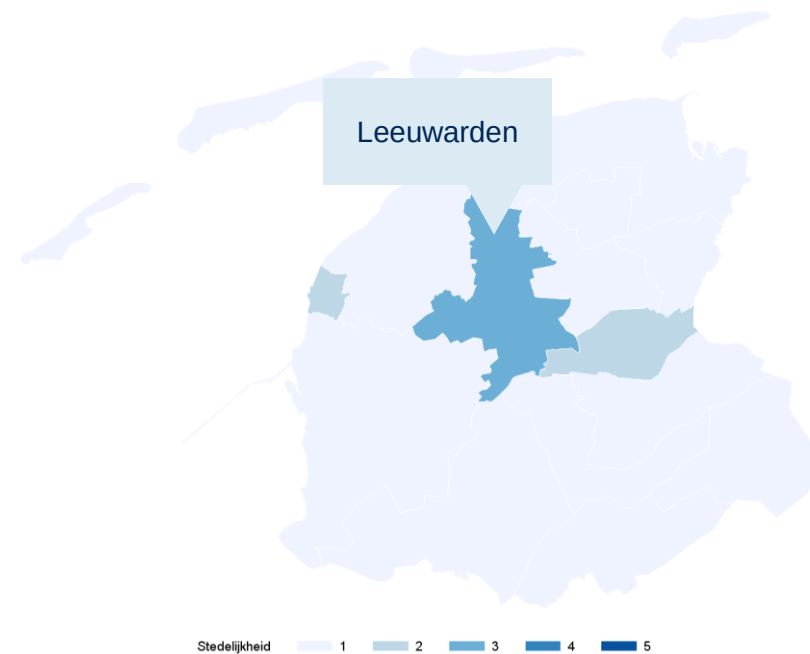
Vooral Noardeast-Fryslân, Achtkarspelen en Dantumadiel hebben een lage SES rang en Leeuwarden heeft een hoge mate van stedelijkheid

Sociaal economische status (SES)¹
[SES rang per gemeente, 2018]

Een lagere SES rang leidt tot hoger verwacht zorggebruik

Stedelijkheid van de regio²
[Omgevingsadressendichtheid per gemeente, 2019]

Een hogere stedelijkheid leidt tot hoger verwacht zorggebruik

1. Sociaaleconomische status is een samengestelde factor die de economische status van een gebied weergeeft. De rang is een verdeling in vijf groepen. Een hogere rang heeft een hogere economische status.

2. Stedelijkheid is het aantal adressen in een cirkel van één kilometer rondom het adres, ingedeeld in vijf rangen. Een hogere rang heeft een meer stedelijk karakter.

Bron: SCP (2018) en CBS (2019)

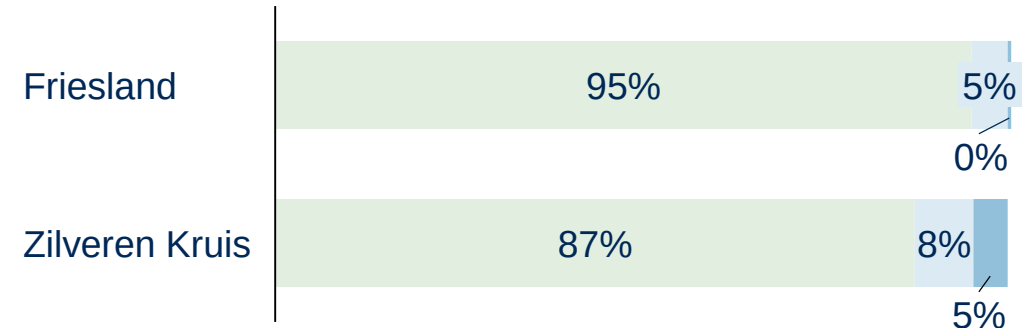
Ouderen in Friesland minder vaak alleenstaand en hebben een minder vaak een migratieachtergrond dan gemiddeld bij Zilveren Kruis

Woonsituatie van klanten ouder dan 75¹
[% alleenstaand, 2019]

Hoger percentage alleenstaanden
leidt tot hoger verwacht zorggebruik

Herkomst van klanten ouder dan 75²
[% naar herkomst, 2019]

Nederlandse achtergrond
Westerse achtergrond
Niet-Westerse achtergrond

Groot aandeel Nederlandse
achtergrond leidt tot hoger
verwacht zorggebruik

1. Alleenstaanden gaan eerder zorg gebruiken dan mensen die samenwonen

2. Inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond blijken minder gebruik te maken van verpleeg- en verzorgingshuiszorg dan inwoners met een Nederlandse achtergrond

Bron: CBS

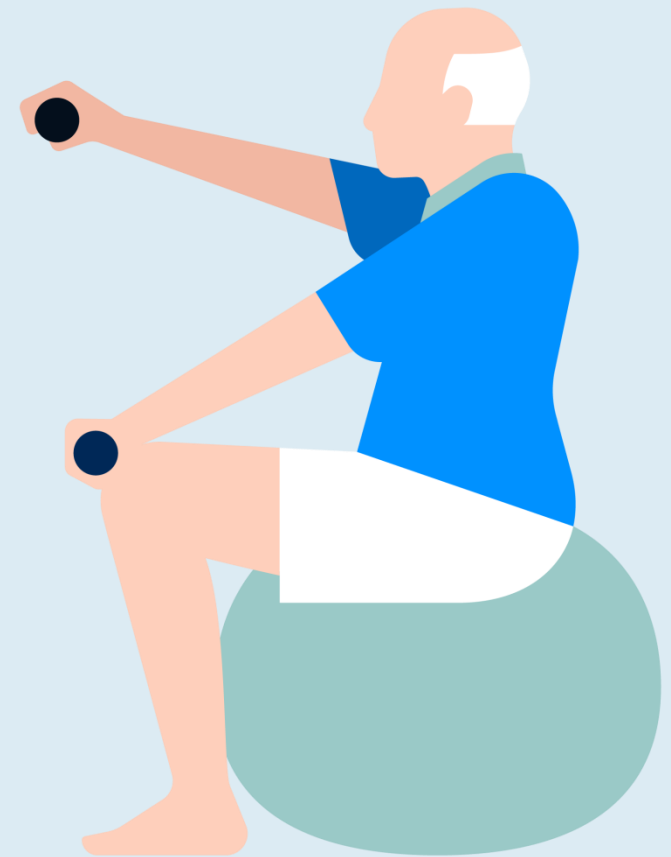
Inhoudsopgave

- Introductie en samenvatting
- **Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg**

Regionale kenmerken

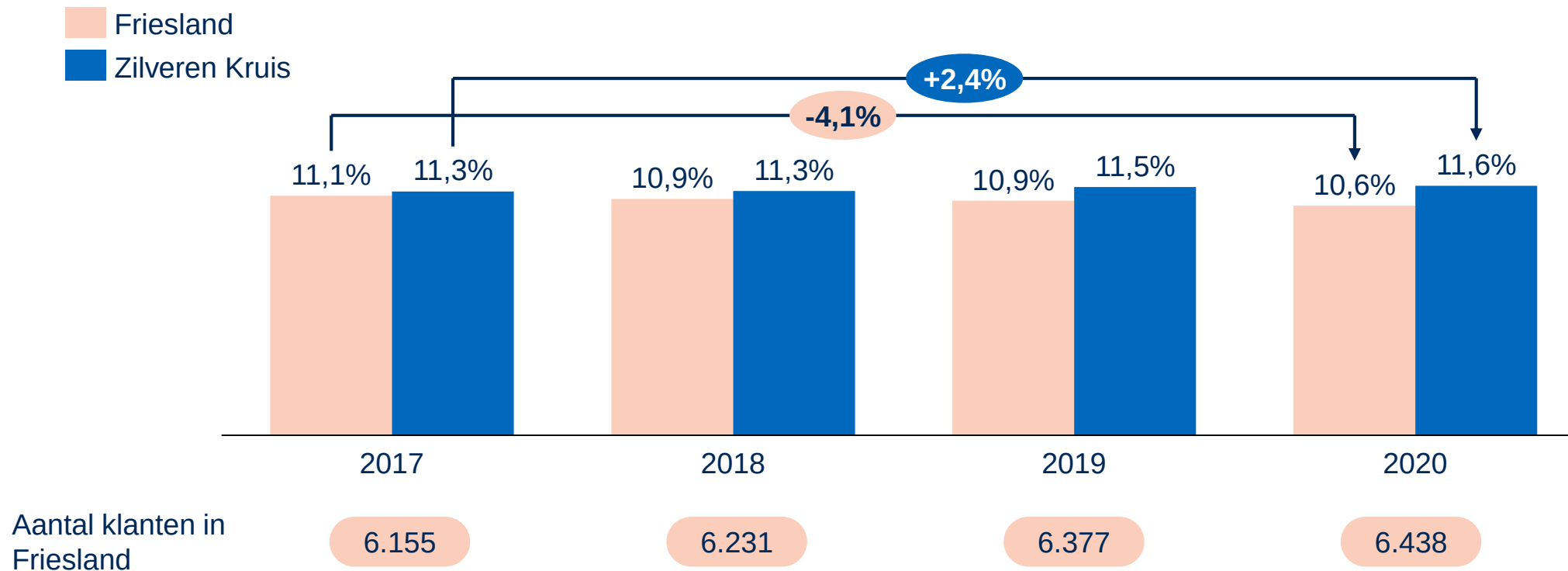
Huidige situatie V&V zorg

- Zorgvraag in de toekomst

Het aandeel van ouderen dat WLZ gebruikt in Friesland is in drie jaar tijd gedaald in tegenstelling tot een stijging bij Zilveren Kruis

Aandeel VV-klienten¹ ten opzichte van alle 75+'ers bij de zorgkantoren van Zilveren Kruis
[% klanten ten opzichte van totaal aantal inwoners in de regio, 2017 – 2020²]

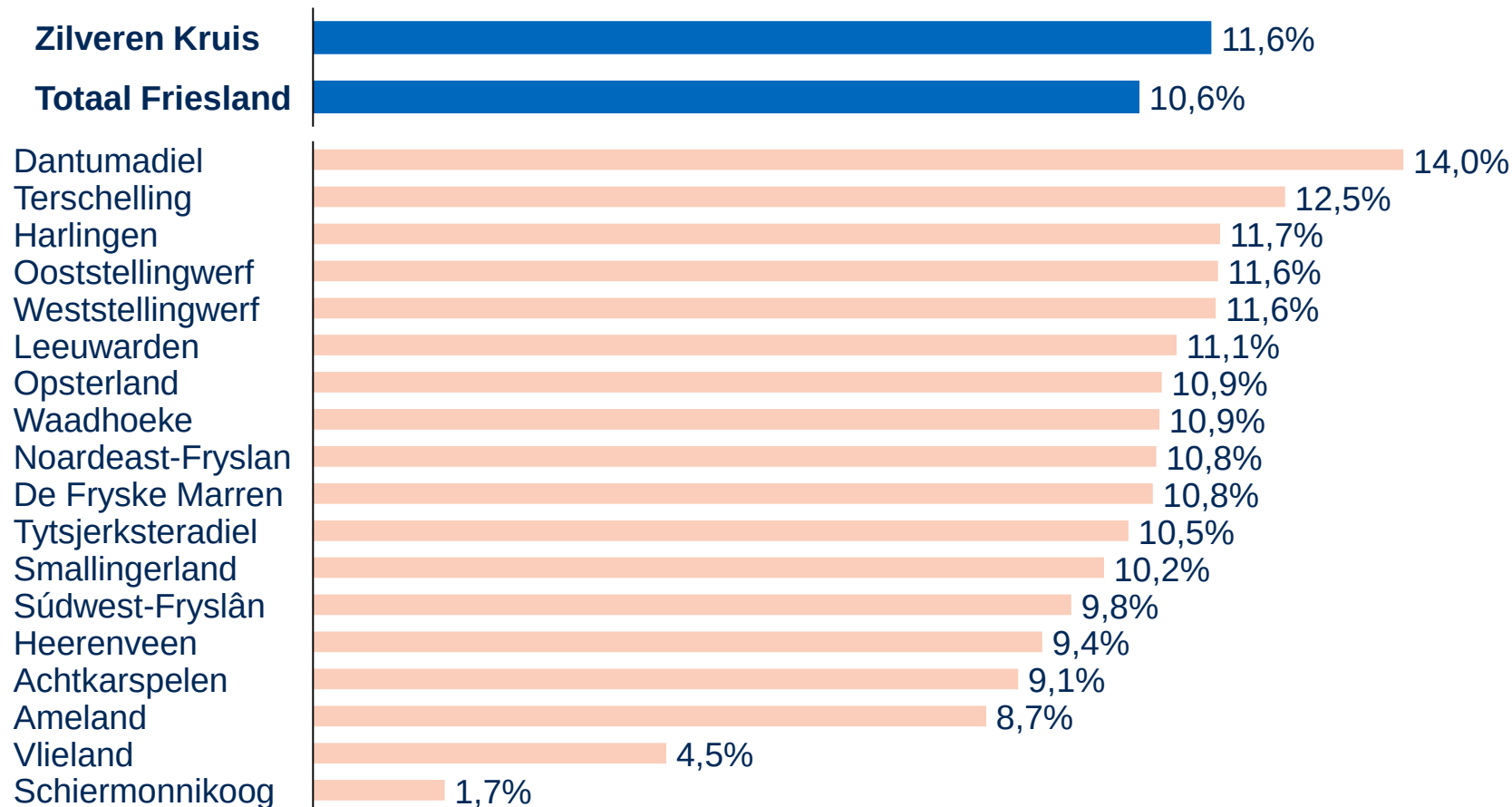

1. Hier is alleen het gebruik van ZPZ 4 t/m 8 getoond, omdat de overige ZPZ's niet goed vergelijkbaar zijn tussen 2015 en 2020. Inclusief PGB.
2. Tot 2020 worden klanten van onder zorgkantoor De Friesland gerekend op basis van de zorgkantoorcode, vanaf 2020 is dit op basis van postcode.
Bron: Inwoners 2015-2018 CBS-statline, declaraties Wlz Zilveren Kruis

De meeste gemeenten hebben minder klanten t.o.v. 75+'ers dan het gemiddelde van Zilveren Kruis

Aandeel VV-klanten¹ ten opzichte van alle 75+'ers bij de zorgkantoren van Zilveren Kruis

[% van klanten ten opzichte van inwoners van de gemeente, 2020]

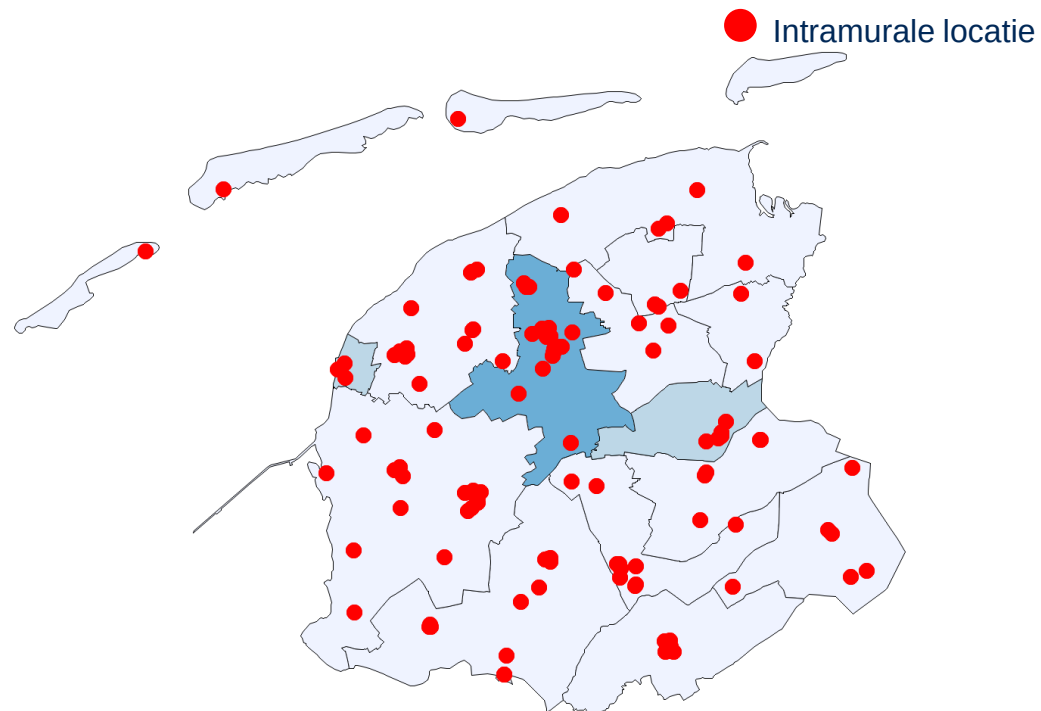

1. Hier is alleen het gebruik van ZZP 4 t/m 8 getoond, omdat de overige ZZP's niet goed vergelijkbaar zijn tussen 2015 en 2020. Inclusief PGB.

Bron: Inwoners 2020 CBS-statline, declaraties Wlz Zilveren Kruis

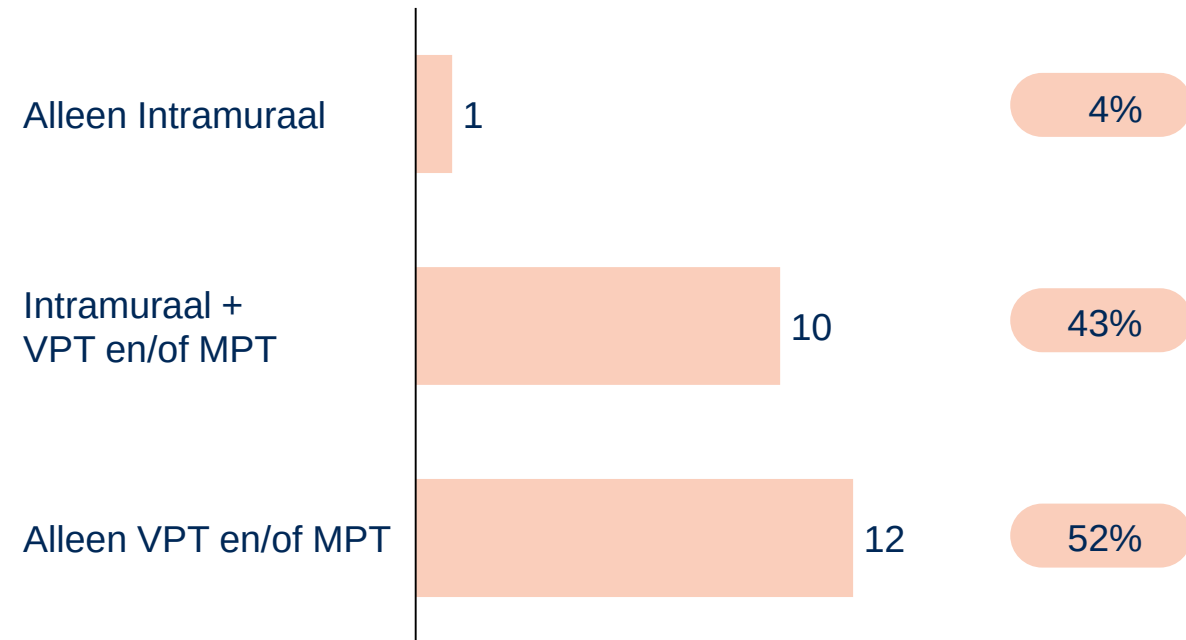
In Friesland zijn er 117 intramurale locaties en 22 aanbieders die VPT/MPT leveren

Ligging intramurale locaties¹ in Friesland
[Locatie², 2020]

Gemiddeld **18** locaties per 1,000
klanten vergeleken met **13**
in Zilveren Kruis regio's

Type zorg geleverd door aanbieders in Friesland
[Aantal aanbieders², 2020]

96% van de aanbieders levert
VPT/MPT vergeleken met 98%
gemiddeld in Zilveren Kruis regio's

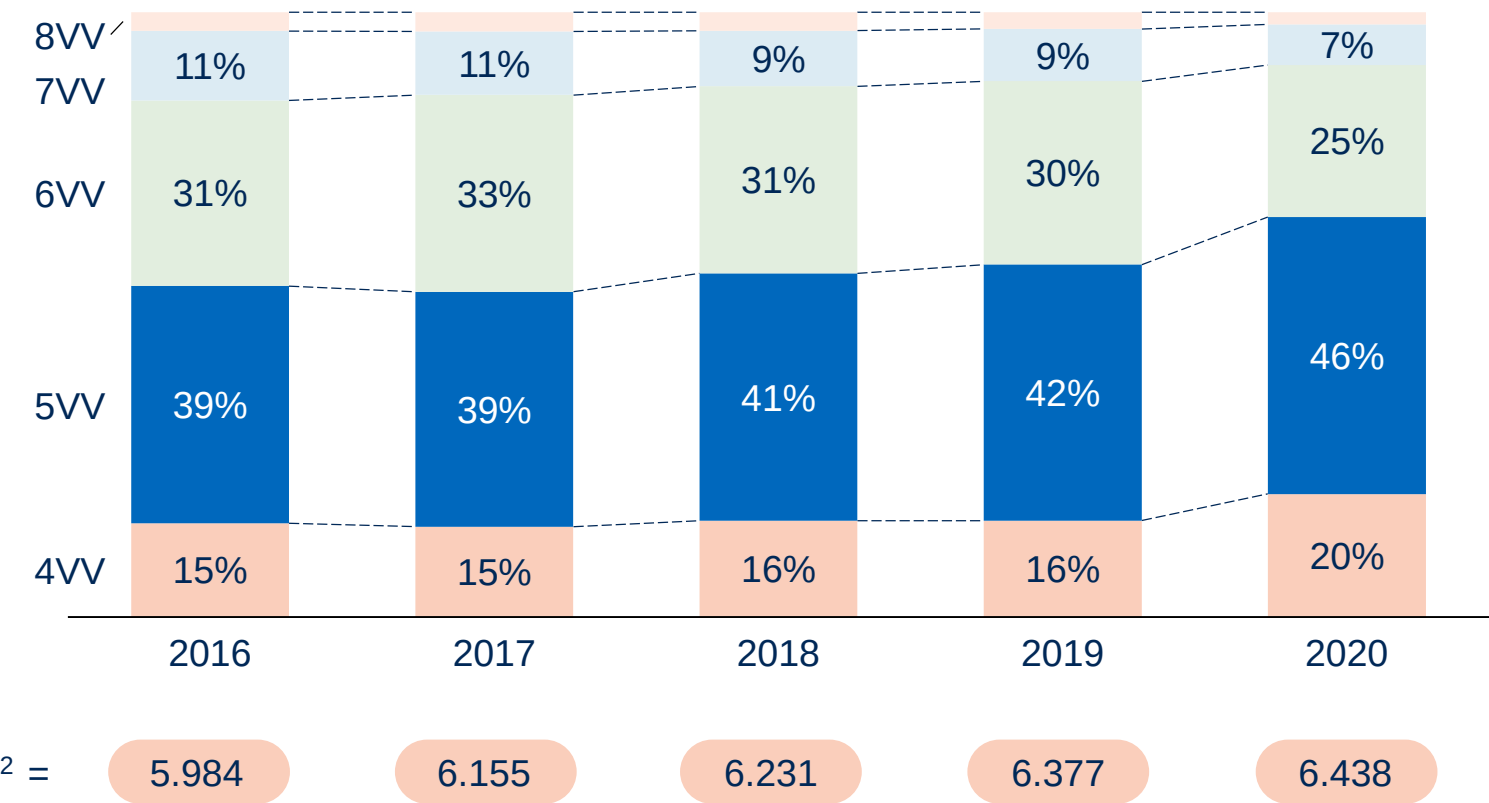
1. Intramurale locaties worden weergegeven op basis van gemiddelde coördinaten van de zescijferige postcode. Het kan voorkomen dat twee locaties bijna volledig overlappen. Ook is de Zorgatlas mogelijk onvolledig

2. Een minimum van twee klanten wordt gehanteerd om als aanbieder/locatie meegeteld te worden.

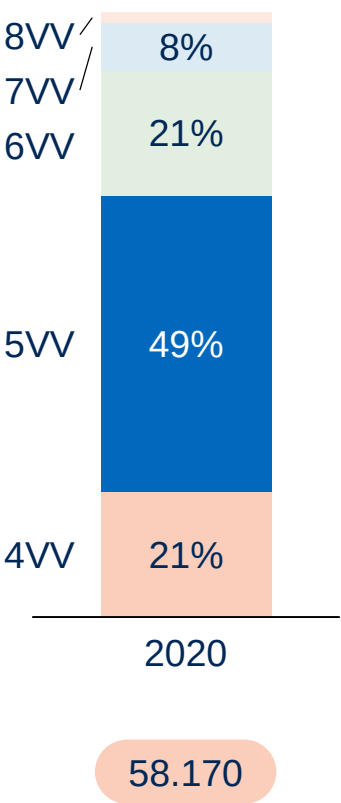
Bron: Inventarisatie Zorgkantoor De Friesland, Declaratiegegevens Wlz Zilveren Kruis

De afgelopen jaren is verhoudingsgewijs 4VV en 5VV gestegen en zijn 6VV en 7VV afgenomen

Verdeling zorgzwaartepakketten (ZZP)¹ in de VV in Friesland
[% klanten t.o.v. totaal aantal VV klanten, 2016 - 2020]

Verdeling ZZP VV Zilveren Kruis
[% klanten t.o.v. totaal VV klanten, 2020]

1. Hier is alleen het gebruik van ZZP 4 t/m 8 getoond, omdat de overige ZZP's niet goed vergelijkbaar zijn tussen 2015 en 2020. Inclusief PGB.
2. Klanten met een VV-indicatie
Bron: Indicatiebesluiten WLZ, declaraties Wlz Zilveren Kruis

Inhoudsopgave

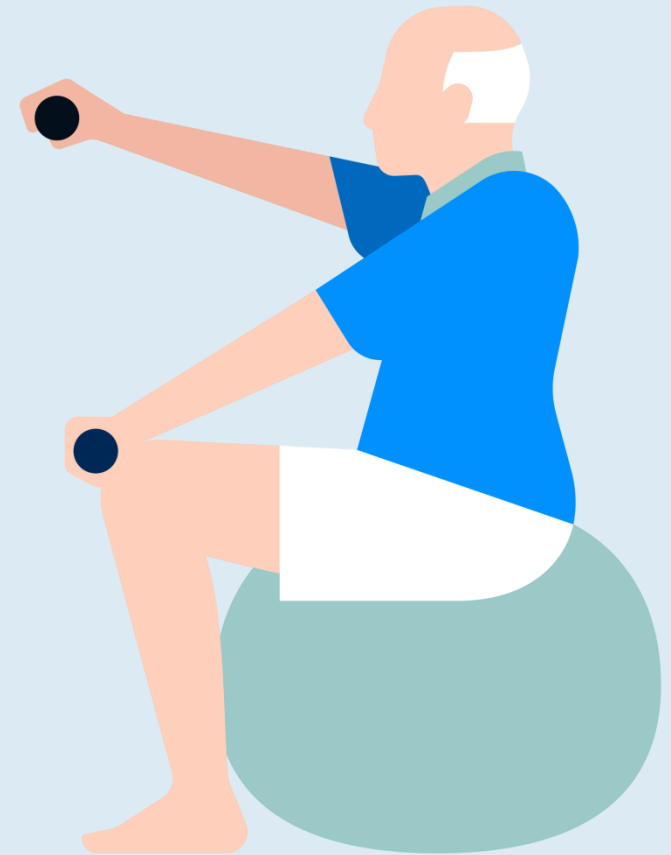
- Introductie en samenvatting
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- **Zorgvraag in de toekomst**

Meer zelfstandig wonen

Optimale inzet beschikbare middelen voor de klant

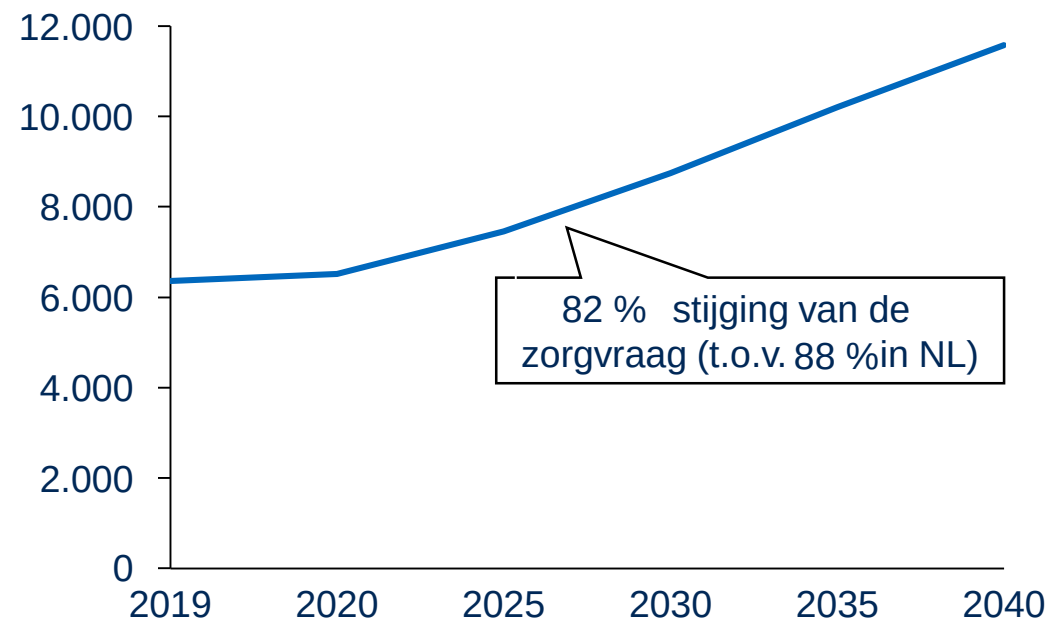
Tijdig passende zorg

Goede coördinatie binnen het zorglandschap

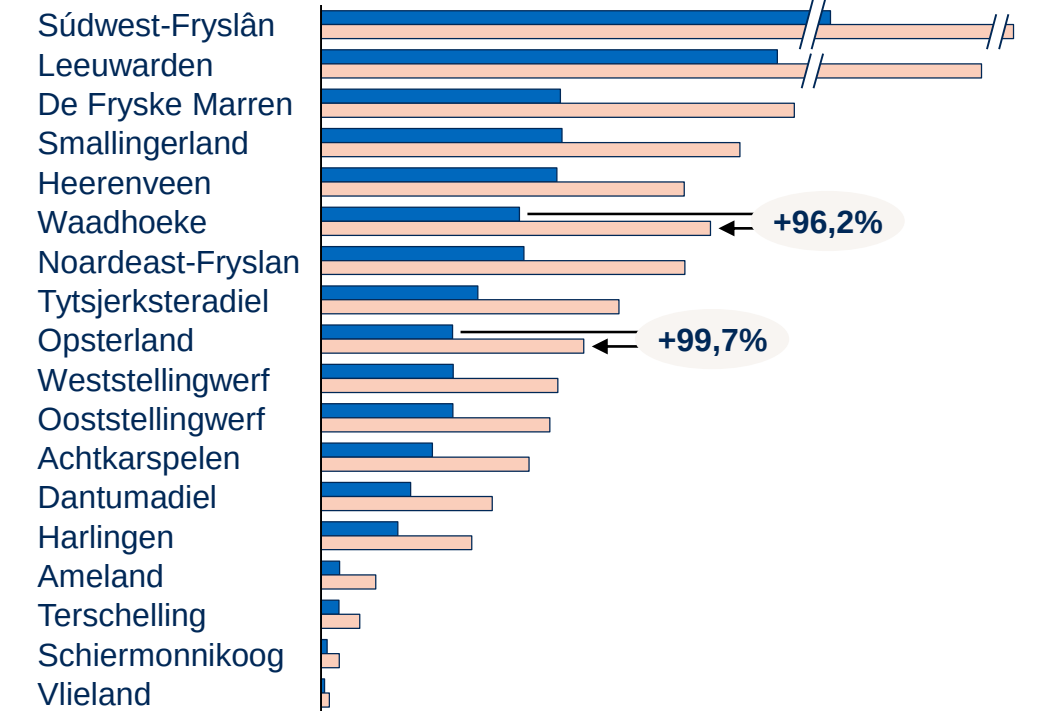

Het aantal VV klanten in Friesland groeit met 82% tot 2040 en groeit het meest in Waadhoeke en Opsterland

Omvang van verwacht aantal klanten in Friesland
[# klanten in de VV, 2019 - 2040¹]

Ontwikkeling binnen gemeenten
[# klanten VV 2019, 2040¹, % stijging]

■ klanten in 2019
■ nieuwe klanten in 2040

Inhoudsopgave

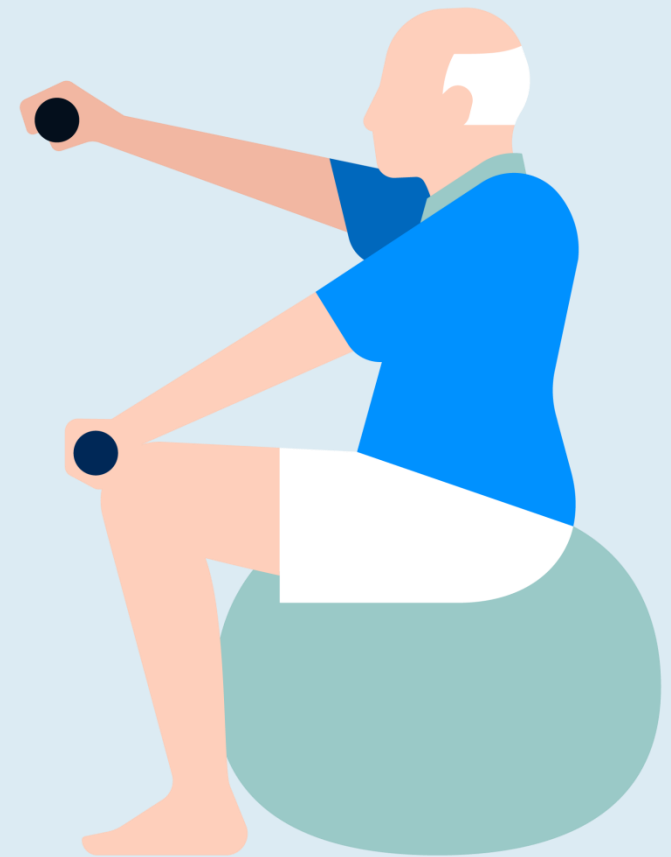
- Introductie en samenvatting
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- **Zorgvraag in de toekomst**

Meer zelfstandig wonen

Optimale inzet beschikbare middelen voor de klant

Tijdig passende zorg

Goede coördinatie binnen het zorglandschap

De benodigde stijging van het aanbod in 2025 wordt inzichtelijk gemaakt op de volgende pagina's

We hanteren scenario's om verdeling het aanbod te voorspellen o.b.v. historische groei van de zorg in eigen woonomgeving...

Scenario 1

Geen groei

Het percentage zorg in eigen woonomgeving blijft gelijk gedurende de komende vijf jaar.

Scenario 2

Groei neemt iets af

De groei van zorg in de eigen woonomgeving die we de afgelopen vijf jaar zagen halveert in de komende vijf jaar door.

Scenario 3

Groei van de afgelopen jaren zet door.

De groei van zorg in de eigen woonomgeving die we de afgelopen vijf jaar zagen zet de komende vijf jaar door.

... dit maken wij in de volgende twee pagina's visueel inzichtelijk¹

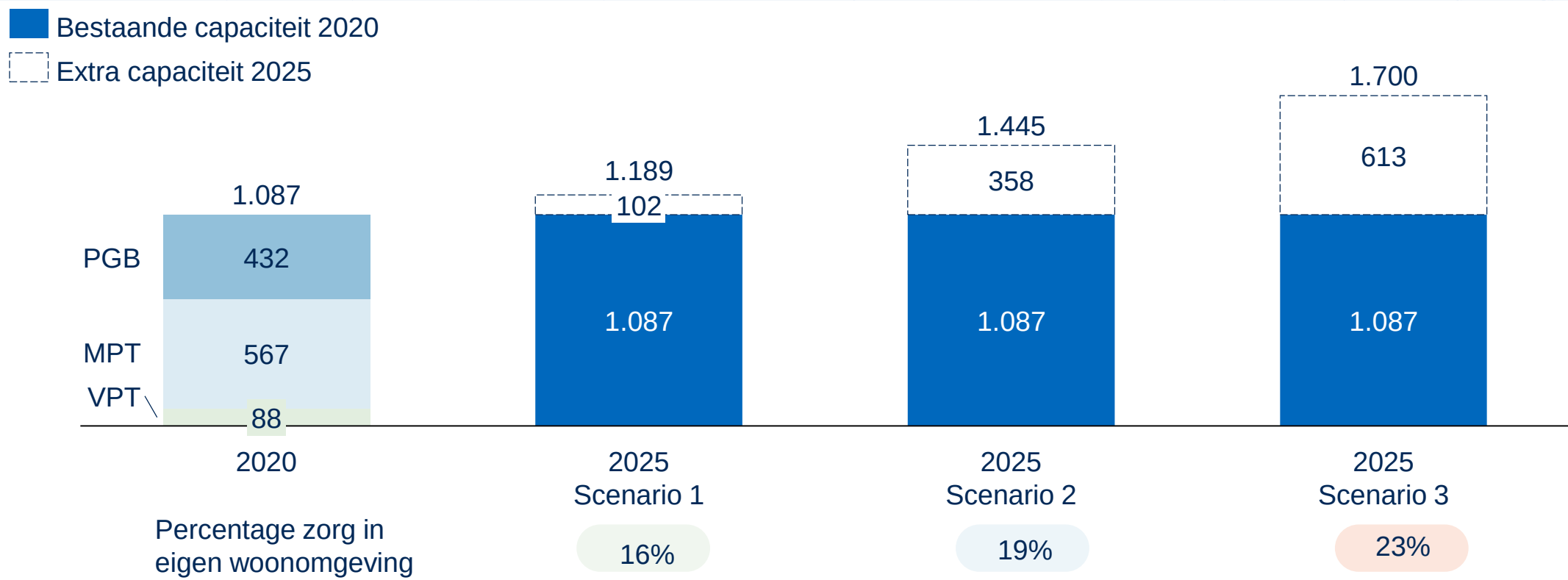
Bestaande capaciteit in 2020 binnen de verschillende leveringsvormen is gebruikt als basis. De benodigde capaciteit in 2025 is vervolgens weergegeven per scenario:

- Pagina 21: Extra capaciteit in VPT, MPT of PGB
- Pagina 22: Extra capaciteit intramuraal

1. Het totaal aan extra aanbod dat benodigd is om de stijging in vraag op te vangen is in ieder scenario gelijk. Echter de verhouding tussen intramuraal en eigen woonomgeving varieert op basis van de verwachte groei van zorg in de eigen woonomgeving

Als wij 95% van de verwachte groei in klanten in hun eigen omgeving willen opvangen dan zijn er 613 VPT/MPT/PGB plekken nodig

Aantal klanten dat zelfstandig woont met Wlz-zorg bij Zorgkantoor Zilveren Kruis in Friesland
[# klanten, 2020¹, 2025², in bollen: % van totaal aantal klanten]

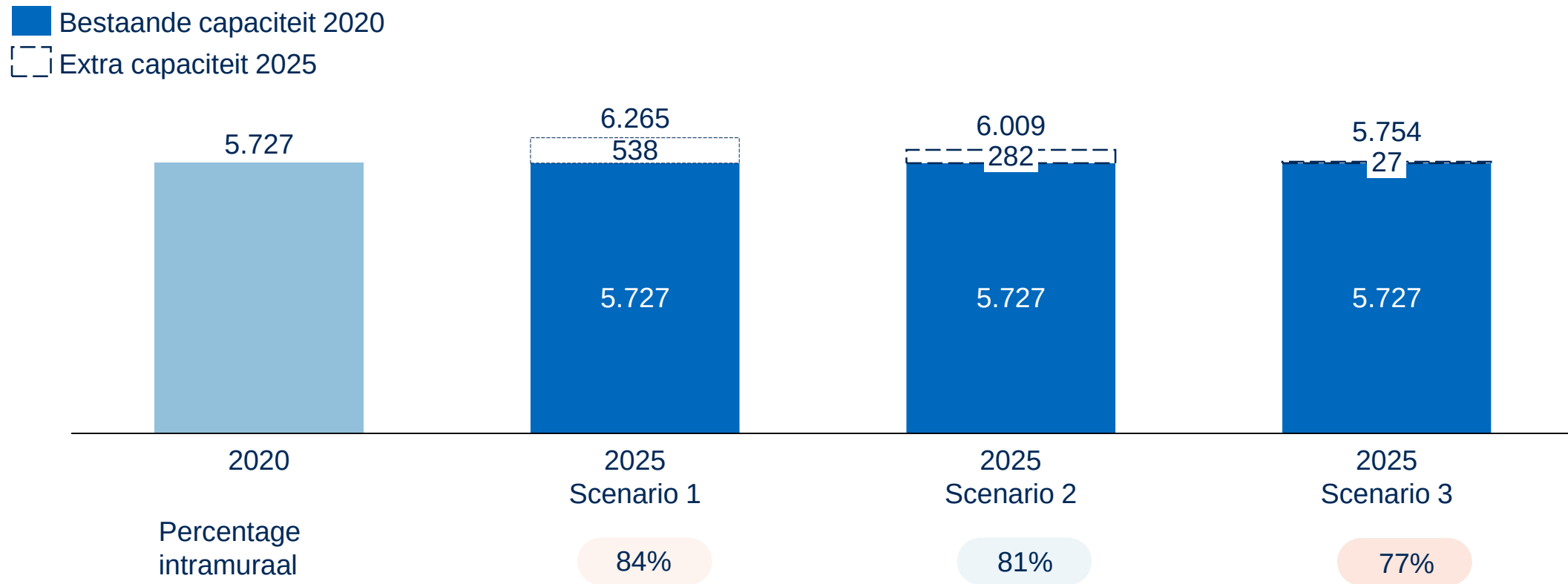

1. Klanten met zowel MPT als PGB zijn gerekend bij MPT.
2. Aantal mogelijke nieuwe extramurale plekken, uitgegaan van een historische groei van 7%. Prognose van het aantal klanten gaat uit van Wlz-gebruik per regio en leeftijdsgroep in 2020 en bevolkingsontwikkeling tot 2040, gecorrigeerd voor SES en Migratie-profiel van gemeenten
Bron: Declaraties Zilveren Kruis, PGB Beschikkingen Zilveren Kruis

21

Als wij 5% de verwachte groei in klanten intramuraal op willen vangen dan zijn er over vijf jaar 27 intramuraal plekken nodig

Aantal klanten dat intramuraal woont met Wlz-zorg bij Zorgkantoor Zilveren Kruis in Friesland
[# klanten, 2020¹, 2025², in bollen: % van totaal aantal klanten]

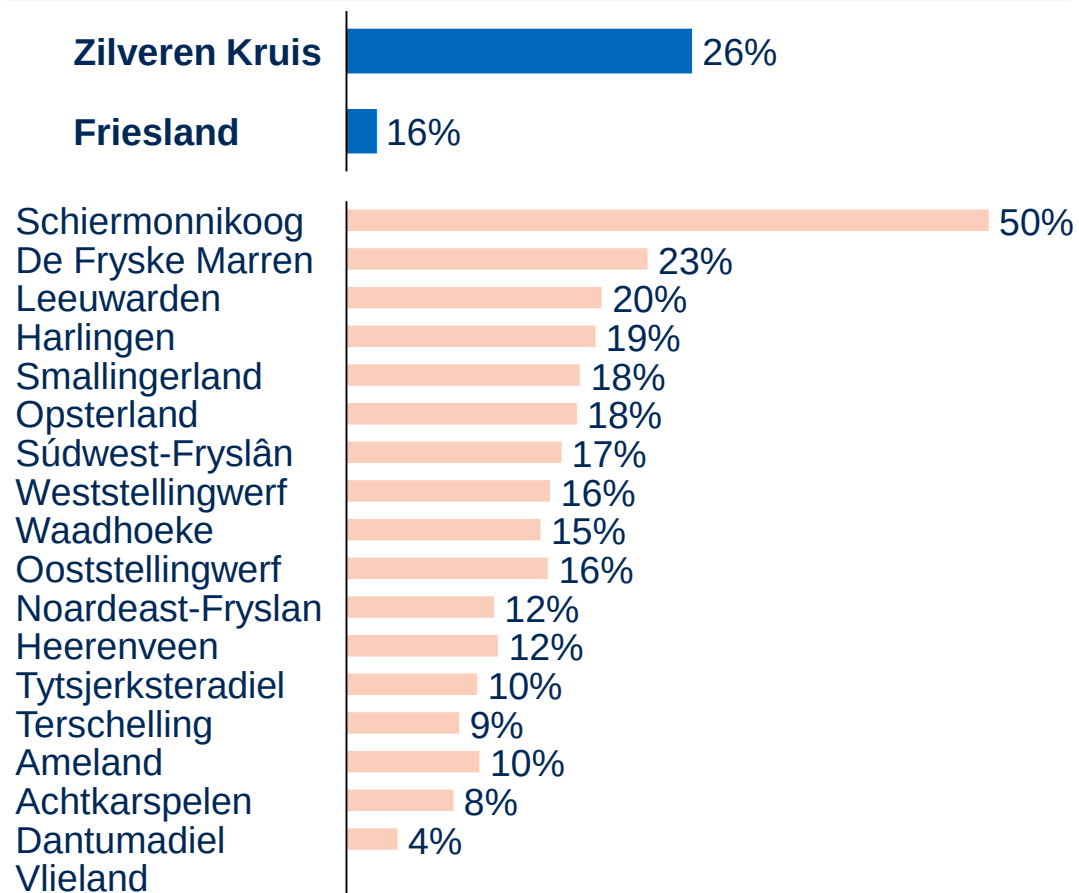
1. Klanten met zowel MPT als PGB zijn gerekend bij MPT.

2. Aantal mogelijke nieuwe extramurale plekken, uitgegaan van een historische daling van 7%. Prognose van het aantal klanten gaat uit van Wlz-gebruik per regio en leeftijdsgroep in 2020 en bevolkingsontwikkeling tot 2040, gecorrigeerd voor SES en Migratie-profiel van gemeenten

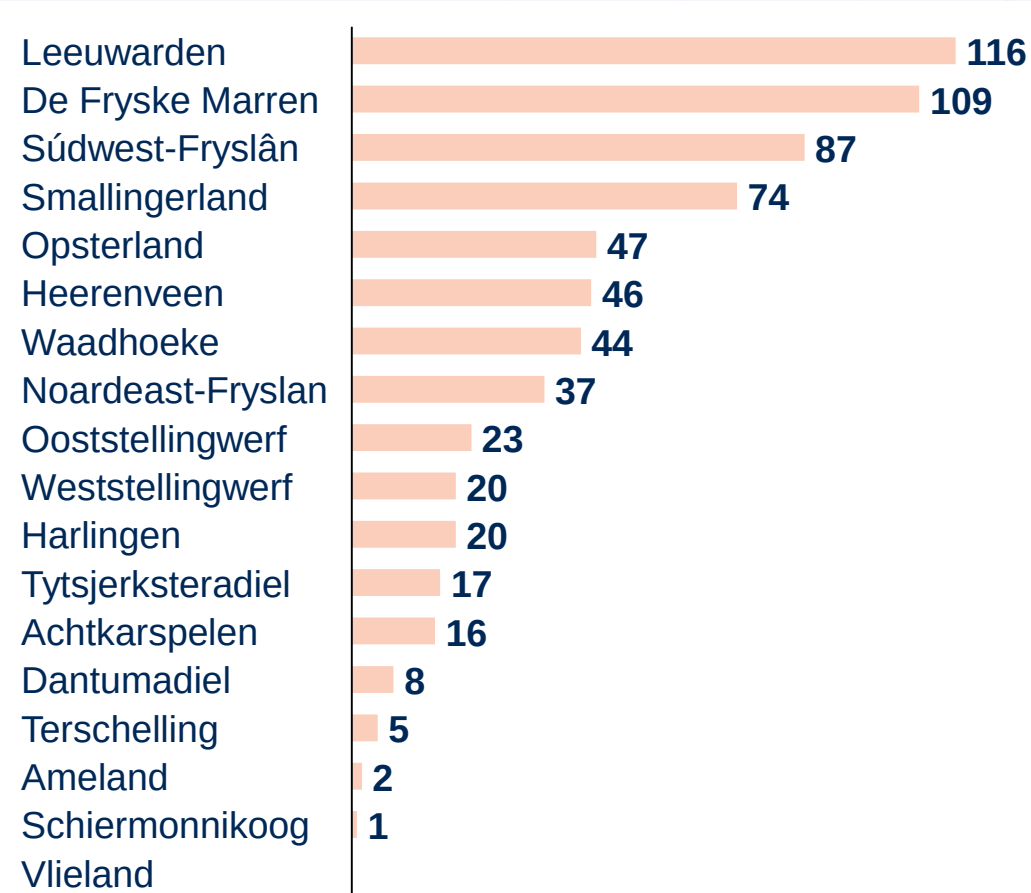
Bron: Declaraties Zilveren Kruis, PGB Beschikkingen Zilveren Kruis

Vrijwel alle gemeenten hebben een lager percentage zorg in eigen omgeving dan gemiddeld bij Zilveren Kruis

Aandeel van Wlz-klienten die zelfstandig wonen
[% van Wlz-klienten dat zelfstandig woont, 2020]

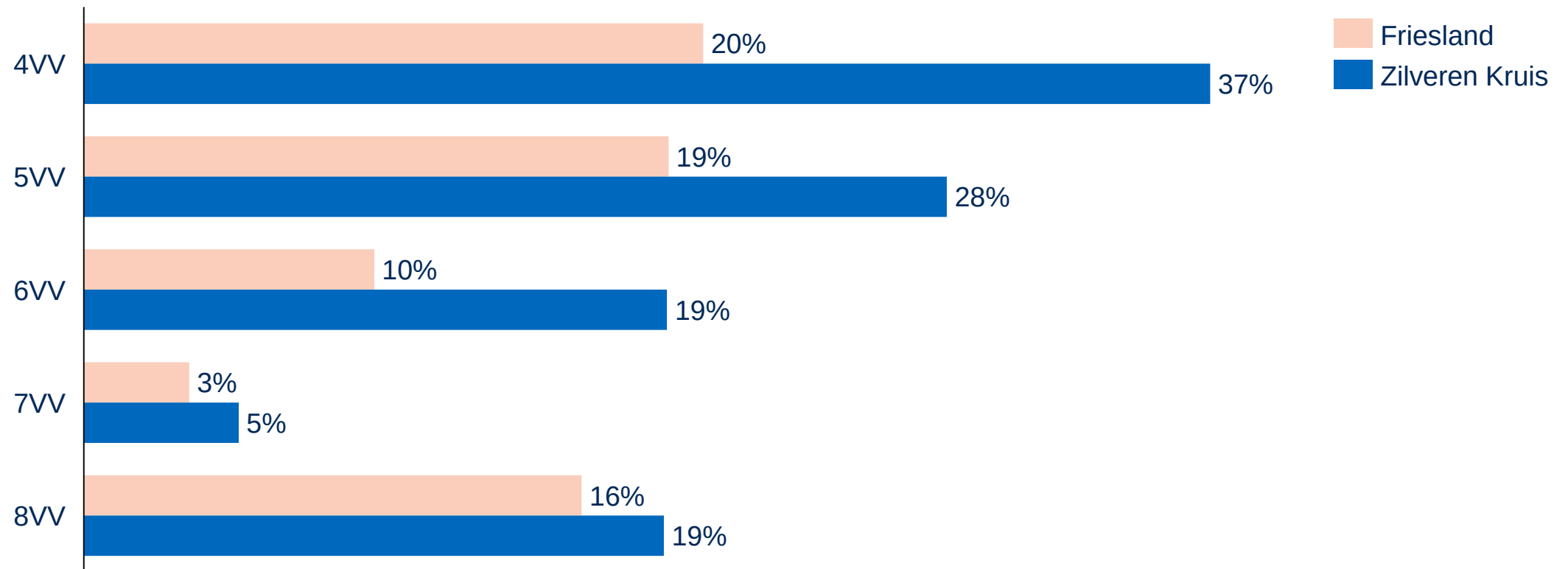

Huidig aanbod per gemeente
[# plaatsen VPT/MPT, 2020]

Er is potentieel om klanten met een 4VV en 5VV indicatie langer of vaker zorg in eigen omgeving te bieden

Aandeel klanten in eigen omgeving met Wlz-zorg
[% van alle klanten met indicatie, 2020]

Op landelijk niveau zijn voorbeelden van succesvolle innovaties die zelfstandig wonen met Wlz-zorg stimuleren

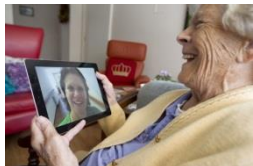
Innovaties rondom zelfstandig wonen met Wlz-zorg

WZU Veluwe heeft in samenwerking met mantelzorgers beleid opgesteld over de samenwerking tussen klant, mantelzorgers en medewerkers en de werkende mantelzorger. Met behulp van dat beleid kunnen mantelzorgers en medewerkers bespreken hoe zij werkzaamheden samen uitvoeren volgens de SOFA-methodiek. Ook biedt WZU Veluwe mantelzorgondersteuning met een mantelzorgconsulent. Daarnaast is onderzocht hoe de organisatie het beste kan aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de werkende mantelzorger. Er is een scholingsaanbod ontwikkeld voor de medewerkers, informatieavonden en een fair aangeboden.

Zorgbalans biedt VPT aan bij klanten thuis, aansluitend bij de vraag en behoefte van de klant. De indicatie én de verschillende 'producten' (maaltijd, schoonmaak, welzijn etc) zijn vertaald in uren. Klanten stellen zelf een arrangement samen die op dat moment het beste bij hun situatie past. Mocht hun situatie (tijdelijk) veranderen, kunnen klanten het arrangement naar eigen wens aanpassen. Zo ontvangen klanten altijd persoonlijke zorg in hun eigen omgeving.

Steeds meer organisaties en mantelzorgers maken gebruik van beeldtechnologie. Hiermee kan makkelijker contact gehouden worden en kan de tablet gebruikt worden om bijvoorbeeld filmpjes te delen om revalidatie te bevorderen.

Inhoudsopgave

- Introductie en samenvatting
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- **Zorgvraag in de toekomst**

Meer zelfstandig wonen

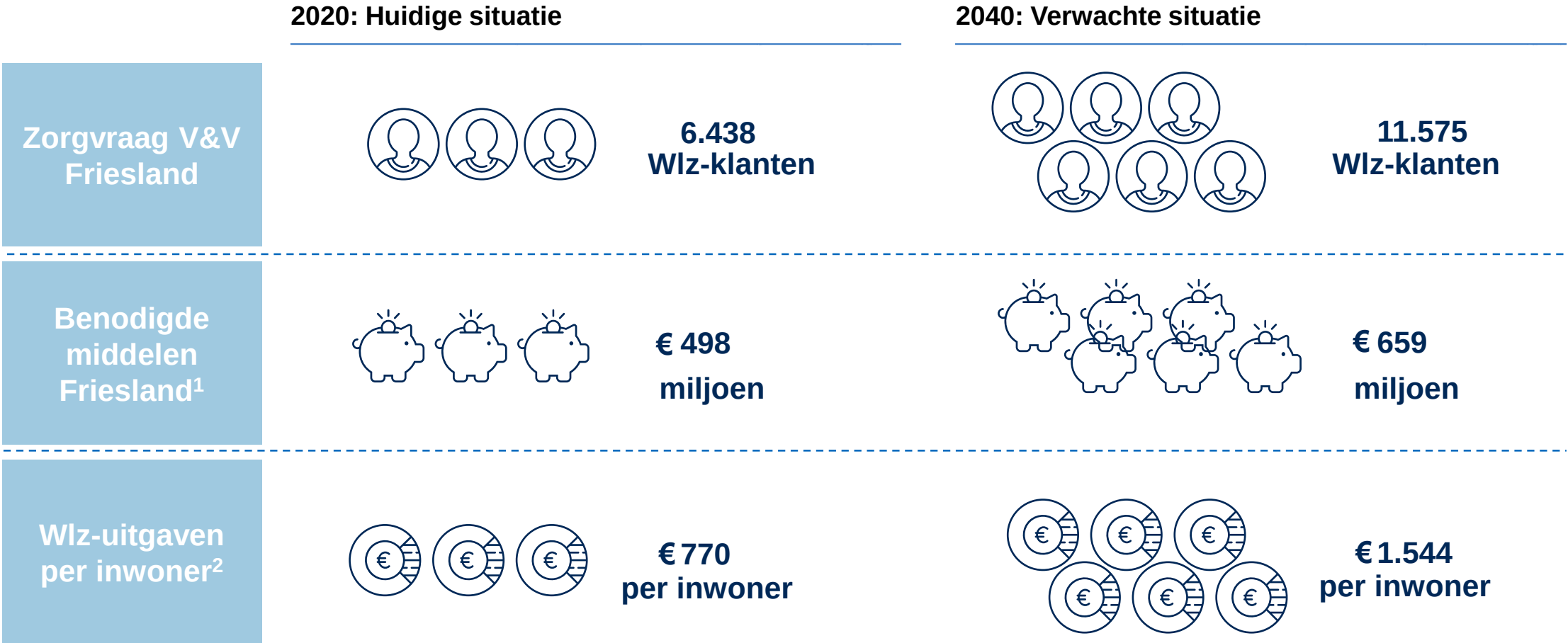
Optimale inzet beschikbare middelen voor de klant

Tijdig passende zorg

Goede coördinatie binnen het zorglandschap

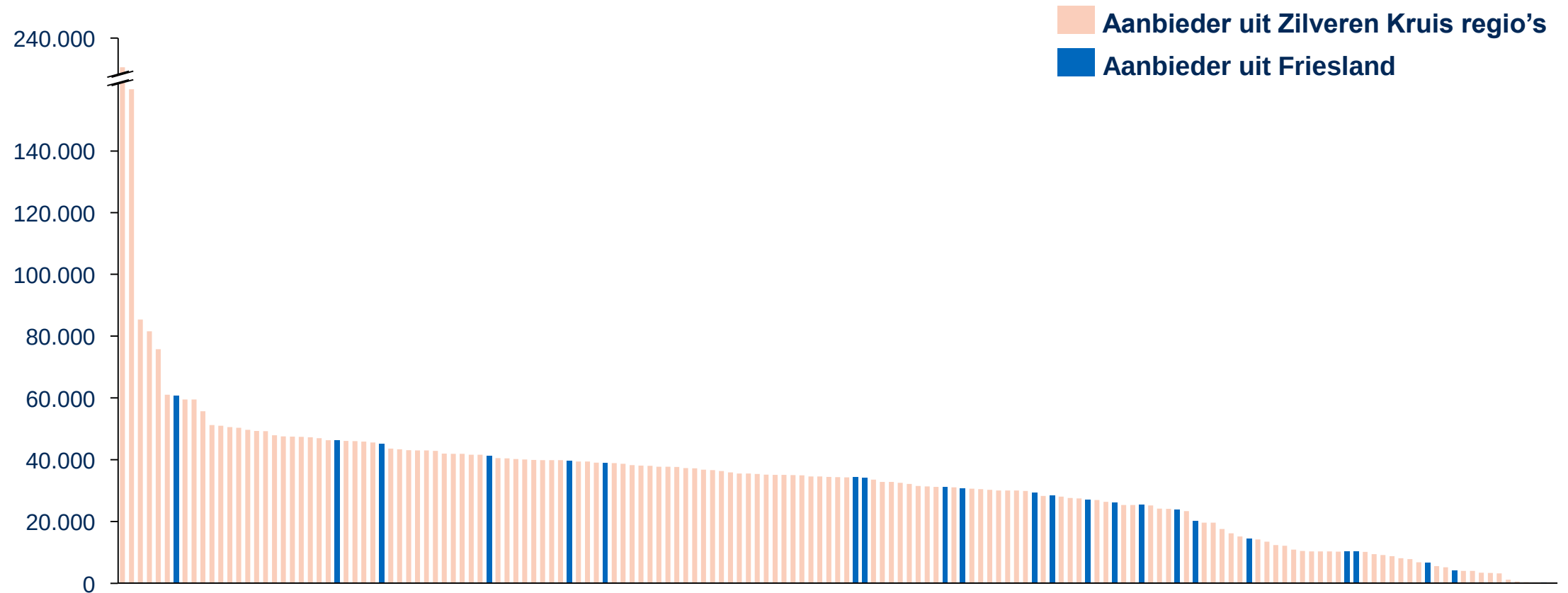
Met gelijkblijvend budget per klant en de voorspelde zorgvraag ontwikkeling staat financiering van VV-zorg in 2040 onder druk

1. Uitgaven aan VV-zorg bij gelijkblijvende middelen per klant
2. Uitgaven per lid beroepsbevolking per jaar
Bron: CAK, CBS AZW data, Primos bevolkingsprognose

De totale kosten voor zorg per klant lopen sterk uiteen tussen aanbieders

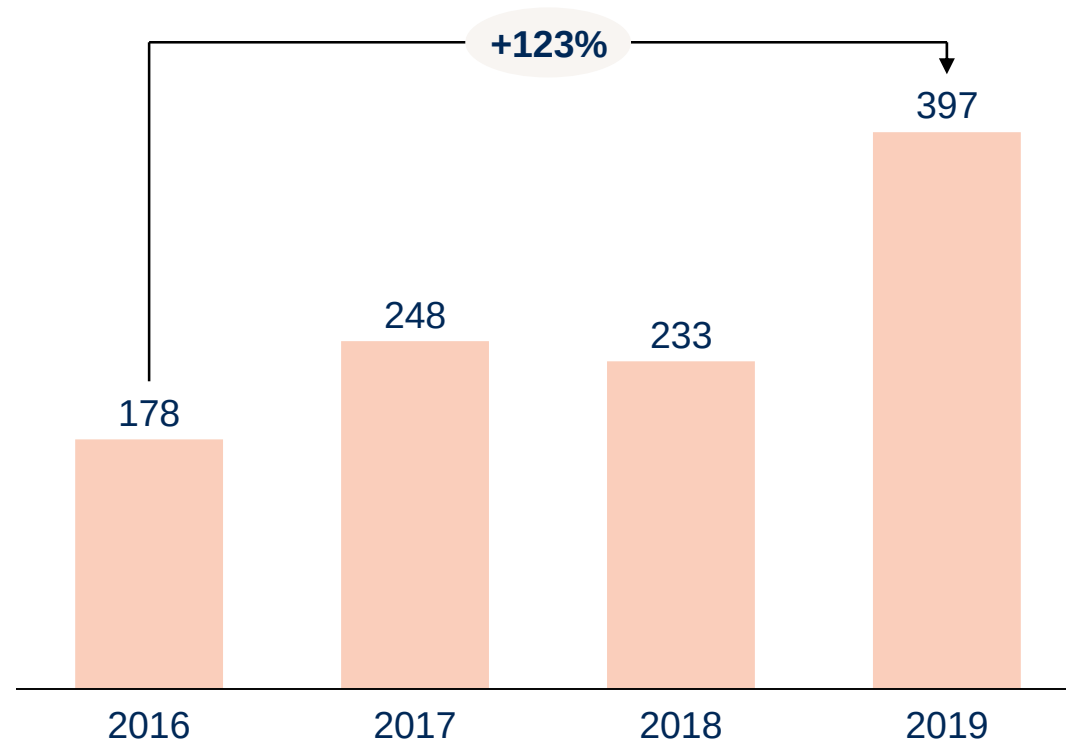
Totale kosten per klant¹ uitgelicht voor de regio
[EUR per klant per jaar per aanbieder, 2018]

Het gebruik van meerzorg is sinds 2016 minder gestegen dan gemiddeld bij Zilveren Kruis

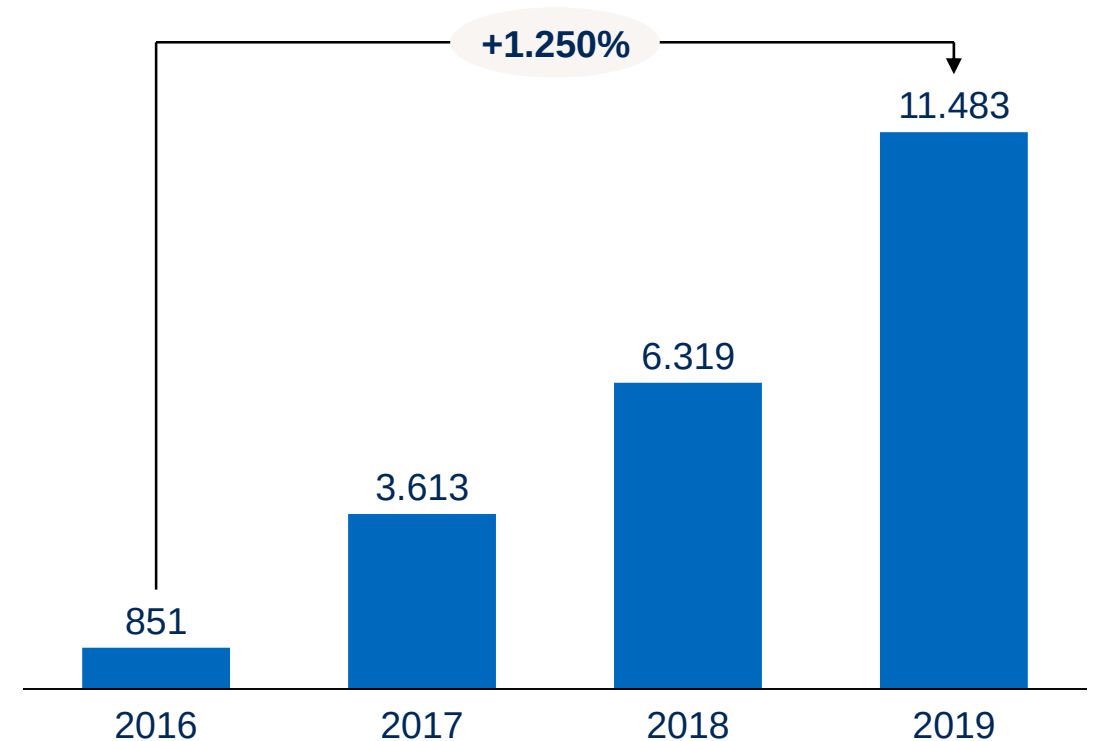
Kosten meerzorg in regio Friesland

[Totale hoeveelheid meerzorg x1.000EUR, 2016-2019]

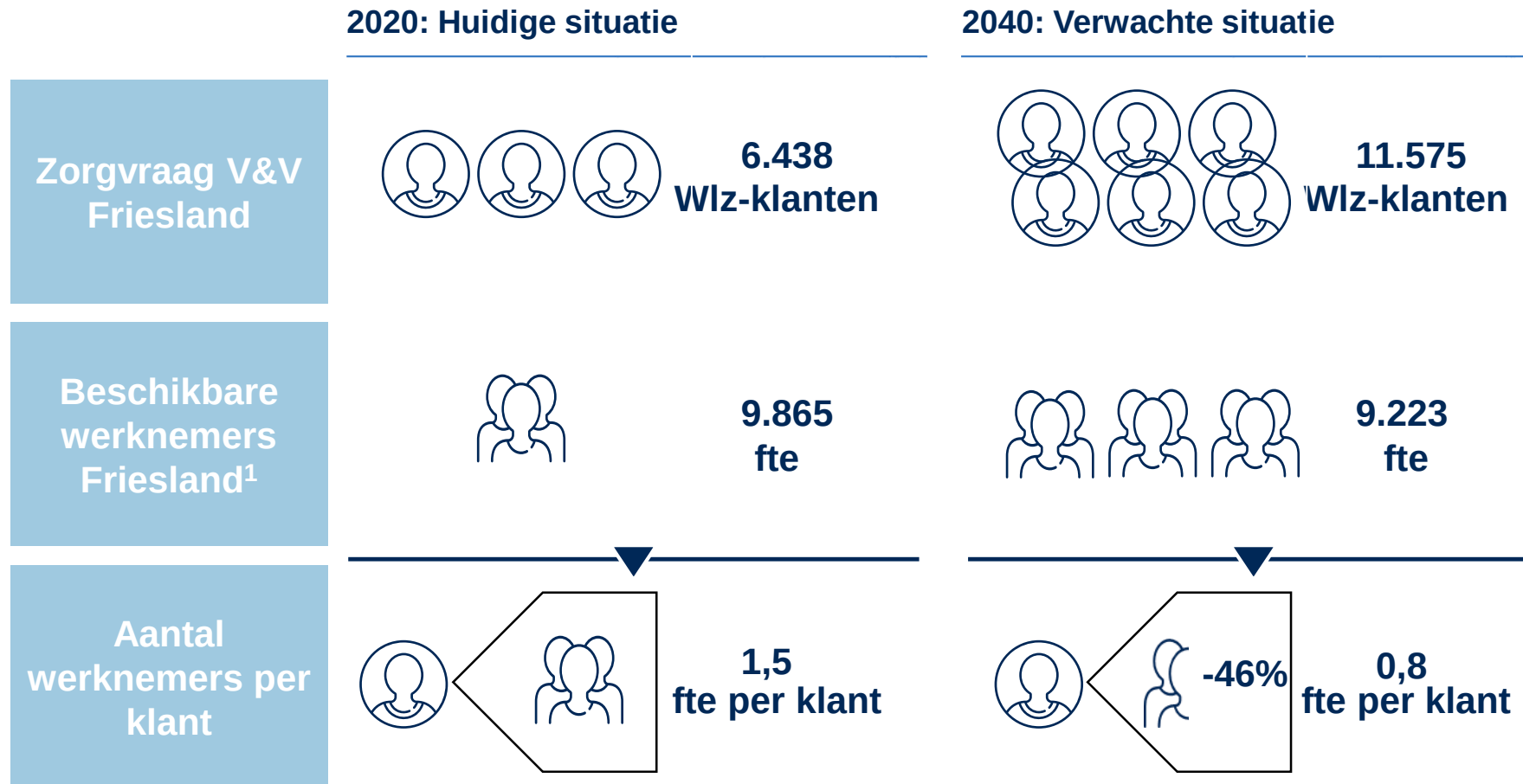

Kosten meerzorg Zilveren Kruis

[Totale hoeveelheid meerzorg x1.000EUR, 2016-2019]

De daling van werknemers in de V&V gaat knellen met de stijging van zorgvraag en vraagt om oplossingen op regionaal niveau

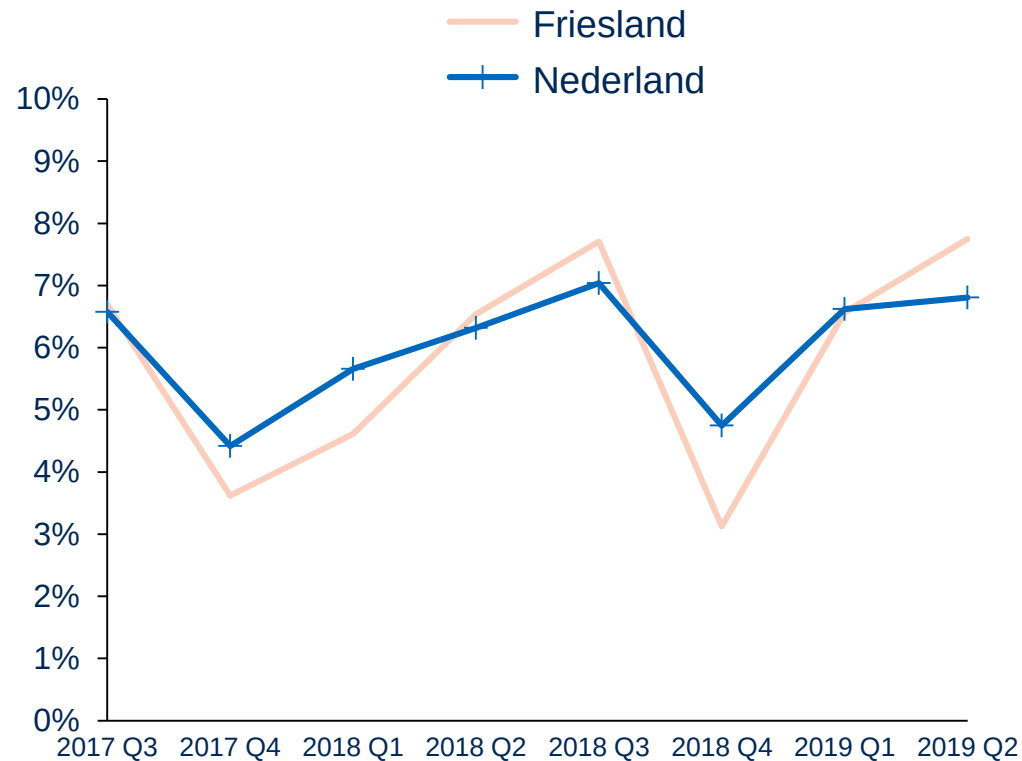

Mogelijke oplossingen voor arbeidstekort in 2040:

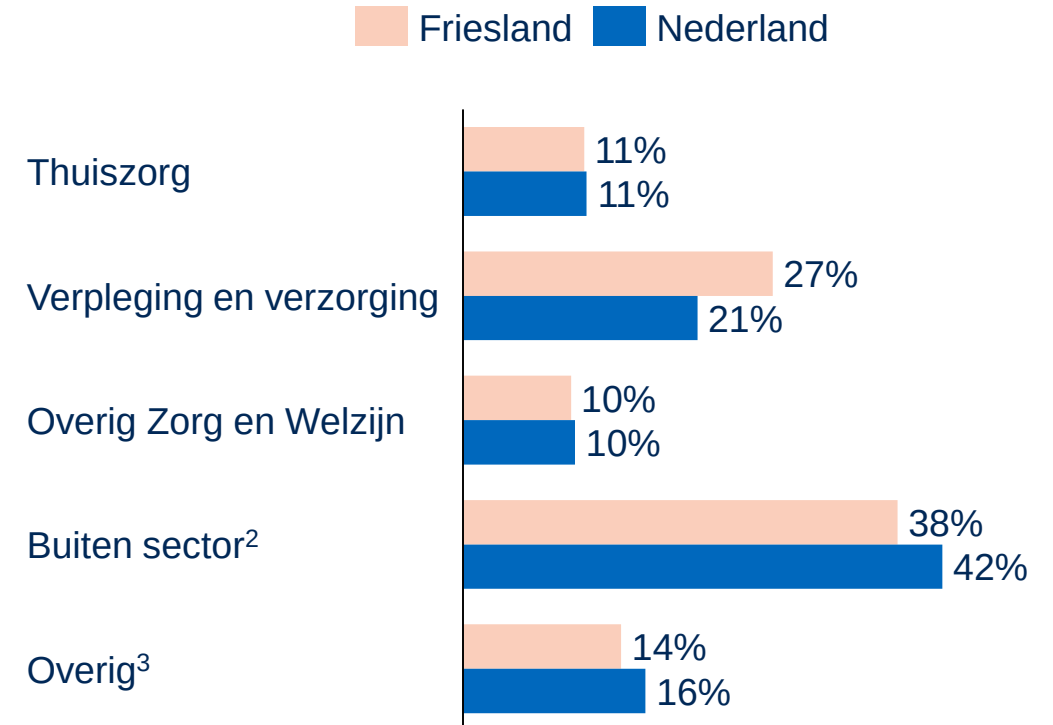
- Aantrekken nieuwe werknemers
- Inzetten op arbeids-besparende innovaties

De instroom van werknemers in regio Friesland is gelijk aan de rest van Nederland en werknemers zijn vaak afkomstig uit andere sectoren

Relatieve instroom¹ van werknemers
[% nieuwe werknemers t.o.v. alle werknemers zorgsector, 2018]

Herkomst van werknemers die instromen
[% van totaal instromende werknemers per sector, Q2-2019]

1. Instroom: Er is sprake van instroom als iemand aan het eind van het vorige kwartaal geen dienstverband had bij een aansluitnummer en aan het eind van dat kwartaal wel.

2. Werknemers die de sector zorg en welzijn voor het eerst instromen bijvoorbeeld vanuit een andere sector of schoolverlaters

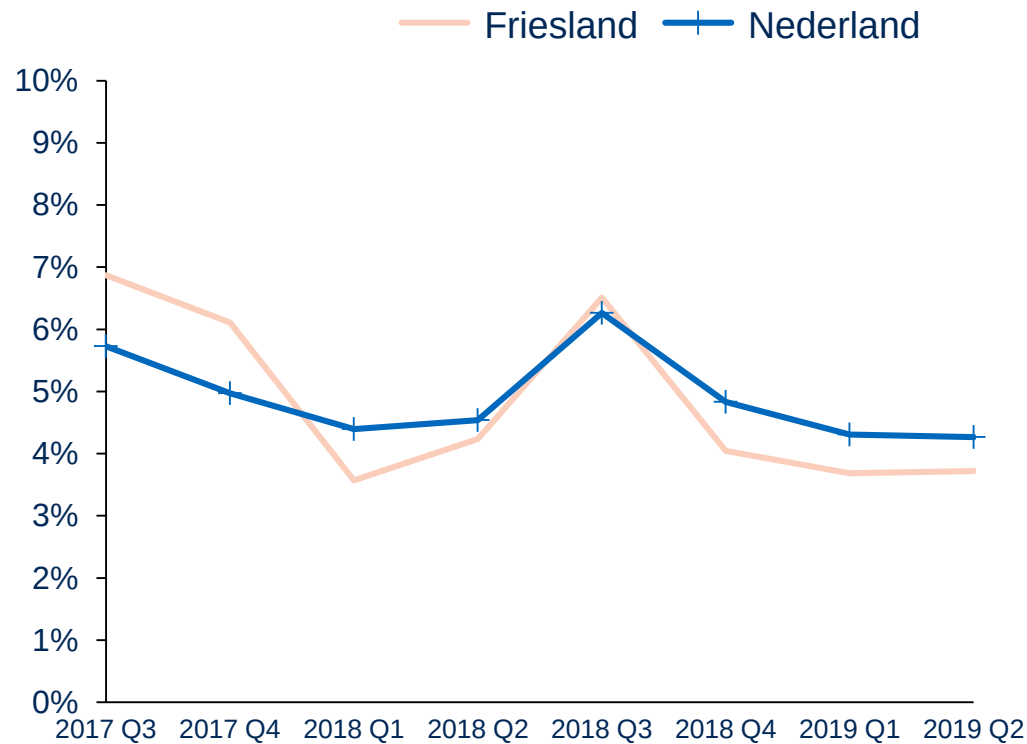
3. Werknemers die eerder wel binnen de sector zorg en welzijn gewerkt hebben, maar de laatste 3 maanden niet en die dus nu weer instromen

Bron: Datacenter PFZW (bewerking Prismant/VWS)

De mobiliteit van werknemers in regio Friesland is gelijk aan de rest van Nederland en zij vertrekken vaak naar andere sectoren

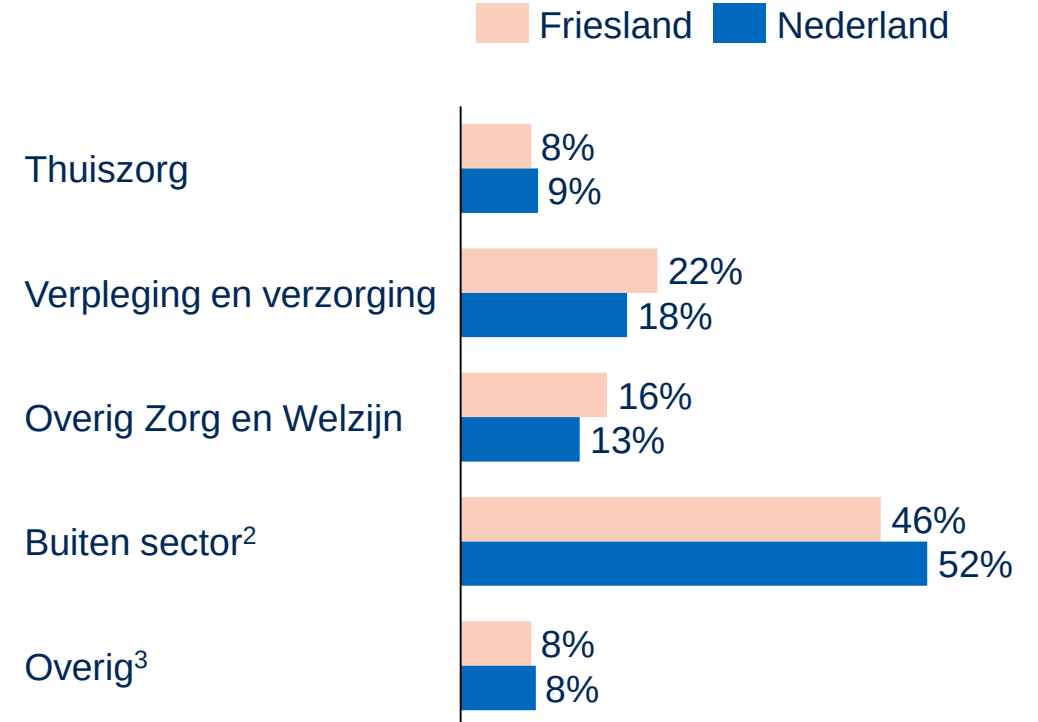
Relatieve uitstroom¹ van werknemers

[% uitstromers t.o.v. alle werknemers zorgsector, 2018]

Bestemming van werknemers die uitstromen

[% van totaal uitstromende werknemers per sector, Q2-2019]

1. Instroom: Er is sprake van instroom als iemand aan het eind van het vorige kwartaal geen dienstverband had bij een aansluitnummer en aan het eind van dat kwartaal wel.

2. Werknemers die de sector zorg en welzijn voor het eerst instromen bijvoorbeeld vanuit een andere sector of schoolverlaters

3. Werknemers die eerder wel binnen de sector zorg en welzijn gewerkt hebben, maar de laatste 3 maanden niet en die dus nu weer instromen

Bron: Datacenter PFZW (bewerking Prismant/VWS)

Succesvolle arbeidsbesparende innovaties en regio-initiatieven kunnen inspiratie bieden

Innovaties en regio-initiatieven met betrekking tot het arbeidsmarktttekort

Doordat klanten zelfstandig hun medicatie kunnen innemen is er minder zorginzet door zorgprofessionals noodzakelijk. De meeste klanten nemen driemaal daags medicijnen in. Wanneer een klant dit zelf kan, betekent dit dat er driemaal daags minder zorginzet noodzakelijk is. Zorgprofessionals hebben zo meer tijd over voor warme zorg en kunnen zich richten op zorg die ertoe doet.

Veel medewerkers in de zorg hebben lage digitale vaardigheden. *Digivaardig in de zorg* in de regio Utrecht biedt de mogelijkheid intern *digicoaches* op te leiden. Zo kunnen medewerkers van directe collega's laagdrempelig ondersteuning krijgen in het digitaal vaardiger worden. Daardoor kunnen ze beter omgaan met digitale hulpmiddelen en administratie waardoor er meer tijd overblijft voor de zorg.

Leefstijl monitoring met behulp van sensoren geeft in een vroeg stadium waarschuwingen bij mogelijke crisissituaties en opvallende veranderingen in het dagelijks leefpatroon. De inzet van sensoren zorgt voor een verminderde werklust voor zorgprofessionals omdat ze alleen bij een afwijkend patroon worden ingeschakeld en op deze manier op afstand klanten in de gaten kunnen houden.

Inhoudsopgave

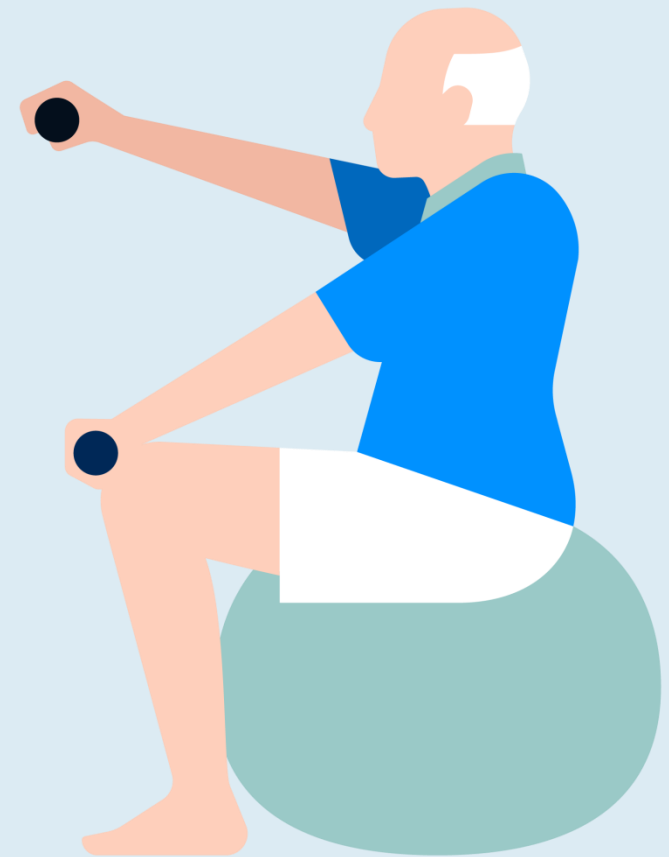
- Introductie en samenvatting
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- **Zorgvraag in de toekomst**

Meer zelfstandig wonen

Optimale inzet beschikbare middelen voor de klant

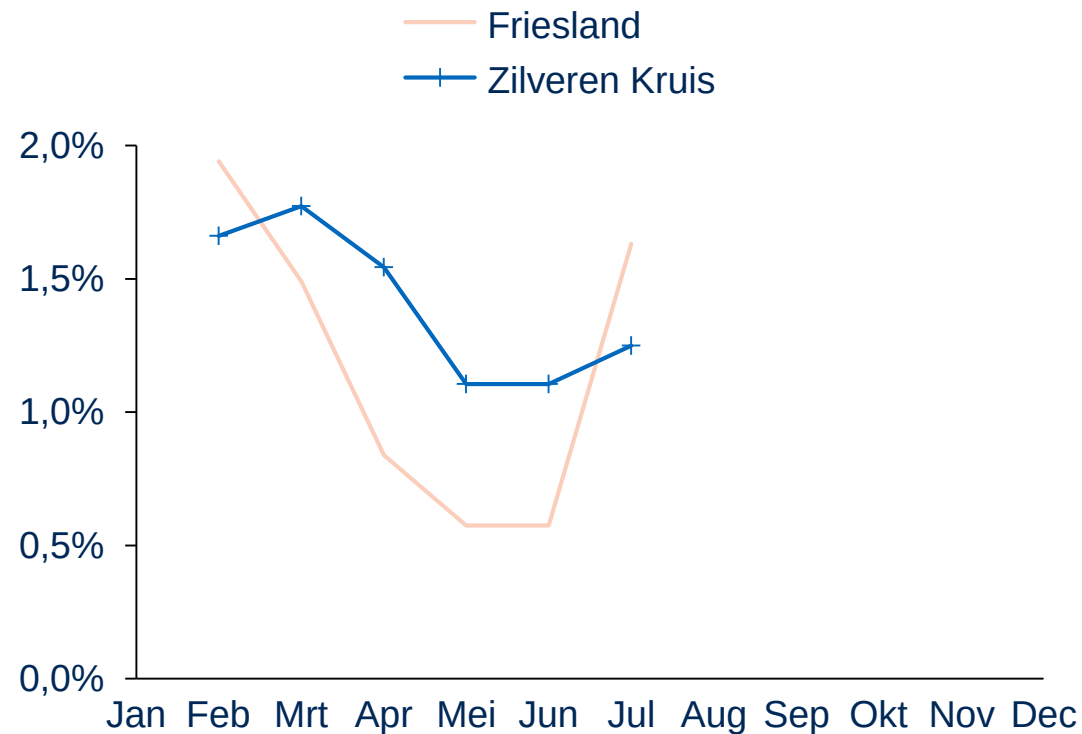
Tijdig passende zorg

Goede coördinatie binnen het zorglandschap

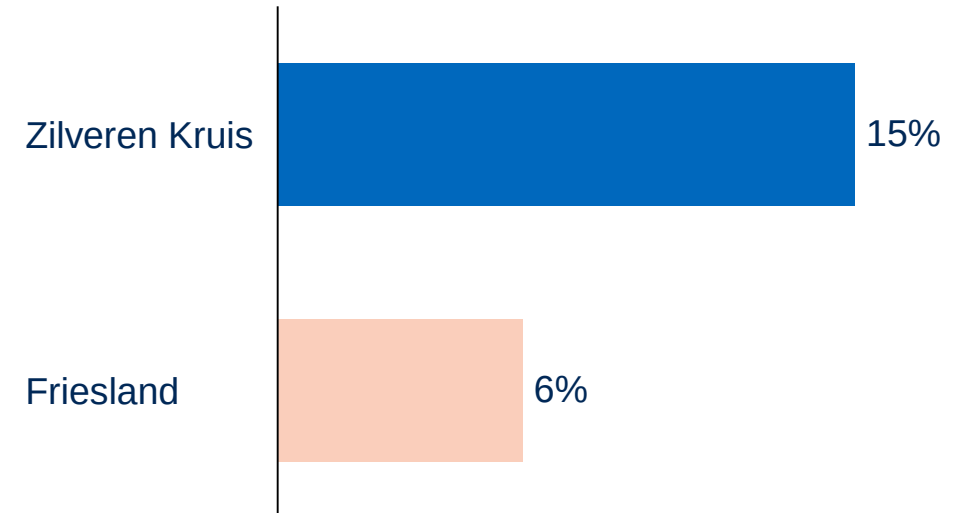

Het aandeel actief wachtenden geplaatst buiten de Treeknorm is in Friesland lager dan gemiddeld voor Zilveren Kruis

Actief-wachtenden¹ in regio t.o.v. totaal Zilveren Kruis
[% van alle klanten, 2020]

Aantal actief wachtenden geplaatst buiten Treeknorm²
[% van actief wachtenden geplaatst buiten Treeknorm, 2020]

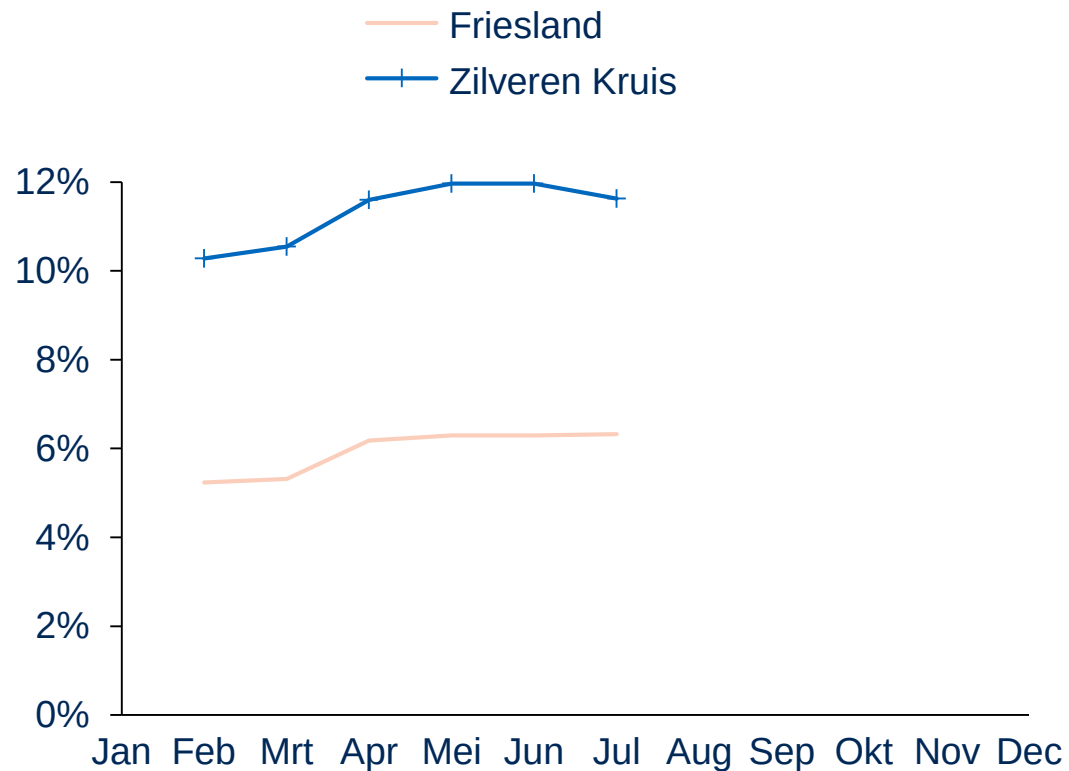
1. Betreft alle actief-wachtenden waar Zilveren Kruis verantwoordelijk voor is op een peilmoment ten opzichte van alle klanten in zorg. De maand juni en mist en is met de voorgaande maand gevuld.

2. Treeknorm is een streefnorm die weergeeft binnen welke tijd een cliënt recht op zorg zou moeten hebben. Voor actief-wachtenden is dit 2 weken.

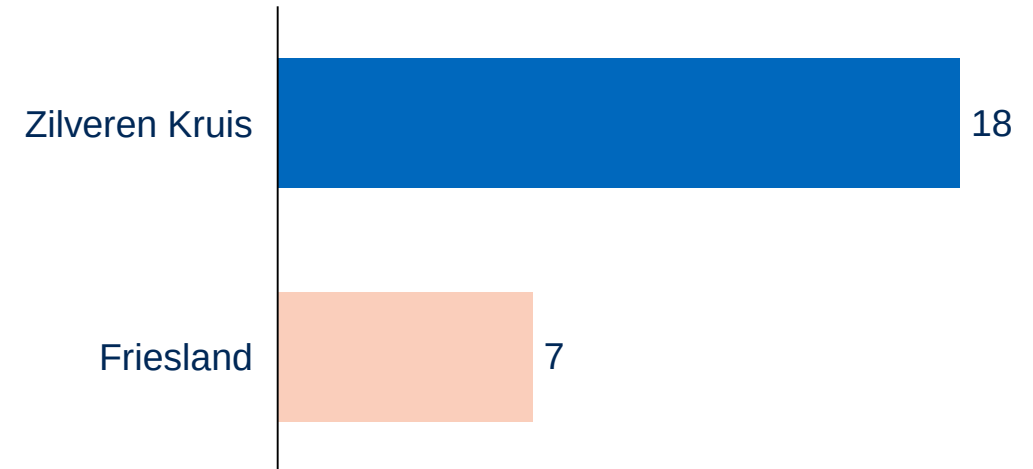
Bron: monitor wachttijden

Het aandeel niet actief wachtenden is het afgelopen jaar toegenomen en de klanten wachten korter dan gemiddeld bij Zilveren Kruis

Niet-actief-wachtenden¹ in regio t.o.v. totaal Zilveren Kruis
[% van alle klanten, 2020]

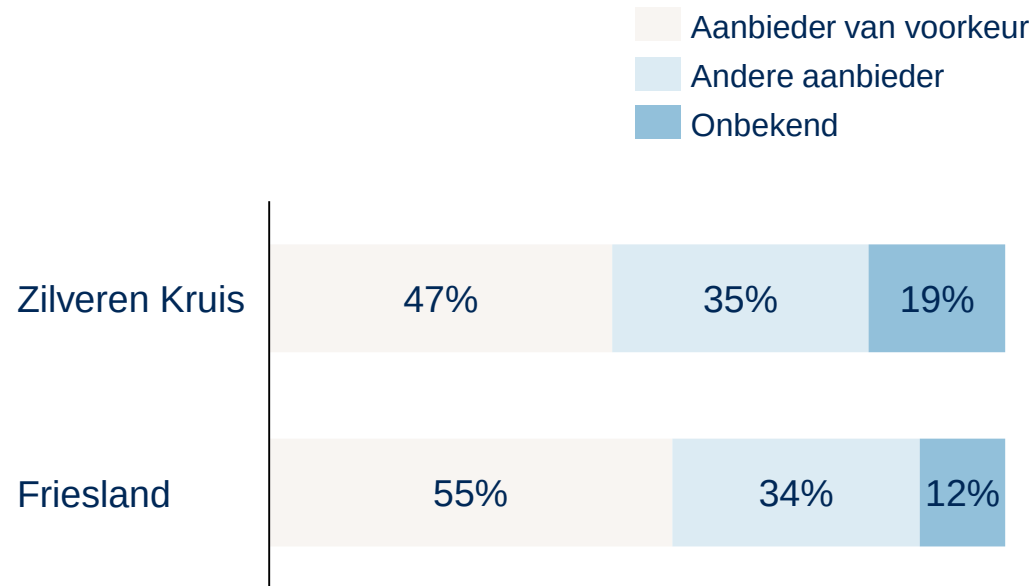

Tijd voordat niet-actief-wachtende¹ geplaatst is
[# weken, 2020]

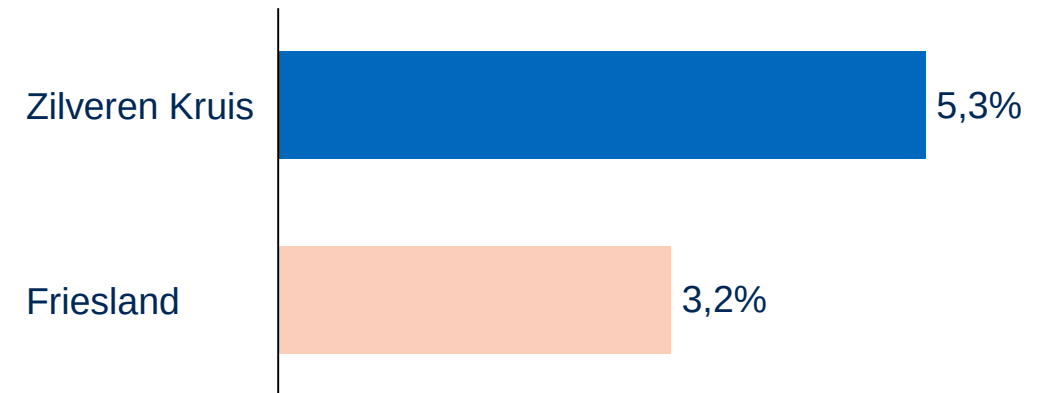

Niet actief wachtenden gaan vaker naar de aanbieder van voorkeur dan gemiddeld en klanten staan minder in de wacht voor intramurale zorg

Klanten bij aanbieder van voorkeur¹
[% van niet-actief-wachtenden² op 02-2020]

Klanten met intramurale zorg die op de wachtlijst staan²
[% van klanten, 07-2020]

1. Betreft alle niet-actief-wachtenden waar Zilveren Kruis verantwoordelijk voor is op een peilmoment ten opzichte van alle klanten in zorg

2. Geeft aan waar de klanten in zorg zijn een half jaar nadat ze op de wachtlijst stonden.

Bron: monitor wachttijden Zilveren Kruis, declaratiegegevens WLZ Zilveren Kruis

Inhoudsopgave

- Introductie en samenvatting
- Regionale kenmerken en huidige situatie V&V-zorg
- **Zorgvraag in de toekomst**

Meer zelfstandig wonen

Optimale inzet beschikbare middelen voor de klant

Tijdig passende zorg

Goede coördinatie binnen het zorglandschap

Initiatieven die momenteel worden ingezet binnen Zilveren Kruis dragen bij aan een betere coördinatie binnen het zorglandschap

Initiatieven die coördinatie binnen het zorglandschap verbeteren.

In de regio Drenthe richt een samenwerking van aanbieders met *Samen aan de slag met kwaliteit en arbeidsmarkt* zich op het aanpakken van het arbeidsmarktvraagstuk en de ontwikkeling van medewerkers. Deze knelpunten zijn niet aanbieder-specifiek, dus door een gezamenlijke aanpak leren ze van elkaar en ontstaat er synergie in de regio.

Digivaardig in de zorg stelt in de regio Utrecht materiaal beschikbaar om digitale vaardigheden van medewerkers te verbeteren en een *digibrigade* om vragen van medewerkers en bewoners te beantwoorden.

REIN

Om uitvoering te geven aan het Kwaliteitskader Verpleeghuiszorg hebben veel V&V organisaties in de regio Utrecht de handen ineen geslagen en het online platform REIN opgericht. Medewerkers van alle organisaties kunnen online trainingen volgen en er is een platform om kennis uit te wisselen en jezelf te ontwikkelen.